

Hallituksen esitys Eduskunnalle Suomen ja Kemiallisten aseiden kieltojärjestön välillä järjestön erioikeuksista ja vapauksista tehdyn sopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen ja Kemiallisten aseiden kieltojärjestön välillä järjestön erioikeuksista ja vapauksista Haagissa helmikuussa 2003 tehdyn sopimuksen sekä lain sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.

Kemiallisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämistä sekä niiden hävittämistä koskevalla yleissopimuksella perustettiin Kemiallisten aseiden kieltojärjestö yleissopimuksen päämäärien ja tarkoitusten saavuttamiseksi sekä sen valvonnan

ja todentamisen järjestämiseksi. Yleissopimus edellyttää erioikeuksia koskevien sopimusten tekemistä järjestön ja sopimusvaltioiden välillä.

Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, kun Suomi on tallettanut hyväksymiskirjansa järjestön pääjohtajan huostaan. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samana ajankohtana kuin sopimus tulee voimaan.

SISÄLLYSLUETTELO

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1. Johdanto	3
2. Nykytila	3
3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset	4
4. Esityksen vaikutukset	4
5. Asian valmistelu.....	4
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	6
1. Sopimuksen sisältö ja suhde Suomen lainsäädäntöön	6
2. Lakiehdotusten perustelut	11
3. Voimaantulo.....	11
4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys	11
4.1. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus	11
4.2. Käsittelyjärjestys	14
LAKIEHDOTUS	15
Suomen ja Kemiallisten aseiden kieltojärjestön välillä järjestön erioikeuksista ja vapauksista tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.....	15
LIITE	16

YLEISPERUSTELUT

1. Johdanto

Kemiallisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämistä sekä niiden hävittämistä koskeva yleissopimus (SopS 17—19/1997, jäljempänä yleissopimus) avattiin yli kaksikymmentä vuotta kestäneiden neuvottelujen jälkeen allekirjoitettavaksi 13 päivänä tammikuuta 1993. Yleissopimus on kattavin aseidenriisuntasopimus ja siinä on tällä hetkellä 157 sopimuspuolta. Yleissopimus sisältää täydellisen kiellon valmistaa tai käyttää kemiallisia aseita sekä yksityiskohtaiset määräykset, joiden avulla todennetaan yleissopimuksen noudattamista sopimusvaltioissa. Yleissopimuksen nojalla voidaan suorittaa tarkastuksia kemian teollisuudessa ja sotilaskohteissa. Yleissopimuksen noudattamisen valvontaa ja todentamista varten yleissopimuksella perustettiin Kemiallisten aseiden kieltöjärjestö (OPCW). Yleissopimus sisälsi lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä ja muutoinkin eduskunnan suostumusta edellyttäviä määräyksiä, mistä syystä yleissopimukselle pyydettiin aikanaan eduskunnan hyväksyminen (HE 247/1994 vp). Suomi ratifioi sopimuksen vuonna 1995 ja yleissopimus tuli kansainvälisesti voimaan 29 päivänä huhtikuuta 1997. Yleissopimus sisältää eräitä sopimusvaltioiden edustajien, järjestön ja sen henkilöstön erioikeuksia koskevia määräyksiä. Tarkemmista määräyksistä on yleissopimuksen mukaan sovittava järjestön ja järjestön päämajan isäntävaltion sekä muiden sopimusvaltioiden välillä tehtävillä sopimuksilla. Järjestö on tehnyt 10 päivänä tammikuuta 1997 isäntävaltiosopimuksen Alankomaiden kanssa. Eri oikeuksia ja vapauksia koskevia neuvotteluja on käyty useiden sopimusvaltioiden kanssa. Hallituksen esityksen antamisajankohtana järjestöllä on isäntävaltiosopimuksen lisäksi voimassa olevat sopimukset Espanjan, Etelä-Korean, Filippiinien, Ghanan, Itävallan, Kenian, Kreikan, Latvian, Panaman, Portugalin, Tanskan, Valkovenäjän ja Yhdistyneen Kuningaskunnan kanssa. Sopimukset Suomen ja Argenti-

nan kanssa on allekirjoitettu, mutta ne eivät ole vielä voimassa. Sopimusvaltioiden kokous on hyväksynyt lokakuussa 2003 sopimukset Bosnia-Hertsegovinan, Burundin, Kyproksen ja Slovakian kanssa. Nämä sopimukset on vielä ennen allekirjoittamista hyväksyttävä järjestön hallintoneuvostossa.

2. Nykytila

Yleissopimuksen erioikeuksia ja vapauksia koskevat määräykset ovat Suomessa voimassa yleissopimuksen voimaansaattamislain ja -asetuksen säännöksinä. Yleissopimuksen VIII artiklan 48 kappaleen mukaan järjestöllä on sopimusvaltion alueella ja sopimusvaltion lainkäyttövallan tai valvonnan alaisessa paikassa sellainen oikeudellinen asema ja erioikeudet ja vapaudet, jotka sen toiminnan kannalta ovat tarpeellisia. Yleissopimuksen VIII artiklan 49 kappaleen mukaan sopimusvaltioiden edustajat sekä heidän varamiehensä ja neuvonantajansa, hallintoneuvostoon nimetyt edustajat sekä heidän varamiehensä ja neuvonantajansa sekä järjestön pääjohtaja ja henkilöstö nauttivat sellaisia erioikeuksia ja vapauksia, jotka ovat tarpeellisia heidän järjestöön liittyvien tehtäviensä riippumattoman suorittamisen kannalta. Artiklan 50 kappaleen mukaan artiklassa tarkoitettu oikeudellinen asema, erioikeudet ja vapaudet määritellään järjestön ja sopimusvaltioiden sekä järjestön ja järjestön päämajan isäntävaltion välisillä sopimuksilla. Artiklan 51 kappaleen mukaan noudatetaan myös todentamislaitteen II osan B osan määräyksiä. Tarkastajille tarkastusten yhteydessä myönnettävät erioikeudet vastaavat pääpiirteittäin diplomaattisille edustajille diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen (SopS 3—4/1970) nojalla myönnettäviä erioikeuksia ja vapauksia. Määräysten katsottiin näiltä osin kuuluvan lainsäädännön alaan ja edellyttäneen eduskunnan hyväksymistä (HE 247/1994 vp). Suomessa Suomen hallituksen suostumuksella järjestettävään OPCW:n koolle kutsumaan konferenssiin osallistuviin henkilöi-

hin voidaan soveltaa kansainvälisiä konferensseja ja erityisedustustoja koskevista erioikeuksista ja vapauksista annettua lakia (572/1973) ja asetusta (728/1973) niissä säädettyä edellytyksin.

3. Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Sopimuksen tarkoituksena on määritellä yksityiskohtaisesti yleissopimuksen VIII artiklassa tarkoitetut järjestön erioikeudet ja vapaudet siten kuin artiklan 50 kappaleessa edellytetään. Sopimus noudattaa rakenteeltaan ja sisällöltään Yhdistyneiden Kansakuntien ja sen erityisjärjestöjen kanssa tehtyjä yleissopimuksia (SopS 23—24/1958), joita useimmat kansainvälisten järjestöjen vastaavat sopimukset noudattavat. Sopimuksen mukaan järjestö on Suomessa oikeustoimikelpoinen ja nauttii koskemattomuutta kaikista oikeustoimista. Koskemattomuus koskee järjestön ohella myös järjestön henkilöstöä. Järjestön henkilöstö nauttii vapautusta tuloverosta kotimaassaan edellyttäen, että tuloista peritään järjestön sisäinen vero. Sopimus ei vaikuta järjestön suorittamaan tarkastus- ja todentamistoimintaan, joita koskevia erioikeuksia ja vapauksia sisältyy yleissopimukseen ja sen todentamisliitteeseen.

Sopimusvaltioiden edustajia koskevat erioikeudet ja vapaudet myönnetään OPCW:n koolle kutsumia kokouksia varten. Koskemattomuus ulottuu henkilön ja eräissä tapauksissa myös mukana seuraavien perheenjäsenten ohella arkistoihin, kirjeenvaihtoon, puhelu- ja muuhun tiedonvälitykseen sekä rikos- ja siviilioikeudelliseen tuomiovaltaan, jollei järjestö erikseen luovu siihen vetoamasta.

Esityksen tavoitteena on hankkia eduskunnan hyväksyminen sopimukselle. Esitys sisältää myös ehdotuksen niin sanotuksi blankettilaiksi, jolla saatetaan voimaan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset.

4. Esityksen vaikutukset

Sopimuksen tavoiteltuna vaikutuksena on täydentää yleissopimuksen määräyksiä ja määritellä OPCW:lle, sen henkilöstölle, so-

pimusvaltioiden edustajille ja asiantuntijoille sellainen oikeudellinen asema ja erioikeudet ja vapaudet, jotka ovat tarpeellisia järjestöön liittyvien tehtävien riippumattoman suorittamisen kannalta. Sopimuksen määräykset ovat yksityiskohtaisia ja tavoiteltu vaikutus on saavutettavissa välittömästi sopimuksen määräysten ja blankettilain nojalla.

Sopimus sisältää eräitä vero- ja tullivapauksia, joiden julkistaloudelliset vaikutukset ja muut taloudelliset vaikutukset ovat kuitenkin hyvin vähäisiä. OPCW:lla ei ole Suomessa sellaista toimintaa, josta olisi odotettavissa Suomelle verotuloja, joten järjestön verovapaudella ja tullivapauksilla ei ole valtion- tai kunnallistalouden kannalta merkitystä. OPCW:n virkamiehiä koskevat tuloverovapaudet merkitsevät sitä, että järjestön suomalainen henkilöstö ei ole järjestöltä saamiensa palkkojen ja palkkioiden osalta Suomessa verovelvollinen siitä riippumatta, täyttyvätkö yleiset verovelvollisuudesta vapautumista koskevat edellytykset. Näiltä osin Suomi voi menettää vähäisessä määrin verotuloja. Järjestön palveluksessa toimii tällä hetkellä kaksi suomalaista tarkastajaa. Sopimuksella ei ole vaikutusta viranomaisten tehtäviin eikä organisaatioihin. Sopimuksen erioikeudet ja vapaudet koskevat hyvin rajattua henkilöpiiriä. Siinä määritellyt henkilöt asetetaan muihin Suomen oikeudenkäyttöpiirissä oleviin henkilöihin nähden edullisempaan asemaan. Erityisasema on rajoitettu toimintaan, joka liittyy OPCW:n tehtävien suorittamiseen ja asema vastaa muille kansainvälisissä järjestöissä toimiville henkilöille myönnettäviä erioikeuksia ja vapauksia.

5. Asian valmistelu

Kansainvälisten järjestöjen erioikeuksista ja vapauksista sovitaan yleensä monenvälisellä sopimuksella. Myös Kemiallisten aseiden kieltöjärjestössä pyrittiin alunperin laatimaan erioikeuksista ja vapauksista monenvälinen sopimus. Pyrkimys kariutui joidenkin sopimusvaltioiden vastustukseen, mistä syystä järjestössä laadittiin järjestön ja sopimusvaltioiden kahdenvälinen mallisopimus erioikeuksista ja vapauksista. Myös Suomi pyrki alunperin siihen, että järjestön erioikeuksista ja vapauksista laadittaisiin monenväli-

nen sopimus, mistä syystä Suomen ja järjestön välistä sopimusta ei neuvoteltu välittömästi yleissopimuksen tultua voimaan.

Suomen ja järjestön välinen sopimus on valmisteltu järjestön sihteeristön ja ulkoasiainministeriön välisissä neuvotteluissa mallisopimuksen pohjalta. Sopimusluonnoksesta on pyydetty valmistelun eri vaiheissa lausunnot oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, puolustusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä ja Verifiniltä.

Yleissopimuksen sopimusvaltioiden konferenssi hyväksyi sopimuksen 11 päivänä lokakuuta 2002 (C-7/Dec. 21) ja valtuutti jä-

jestön pääjohtajan allekirjoittamaan sopimuksen järjestön puolesta. Tasavallan presidentti myönsi sopimuksen allekirjoitusvaltuudet 11 päivänä joulukuuta 2002 ja sopimus allekirjoitettiin Haagissa 10 päivänä helmikuuta 2003.

Hallituksen esitys on laadittu ulkoasiainministeriössä. Esityksestä on pyydetty lausunnot oikeusministeriöltä, sisäasiainministeriöltä, puolustusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, sosiaali- ja terveysministeriöltä, liikenne- ja viestintäministeriöltä ja Verifiniltä. Lausunnoissa esitetyt näkemykset on otettu huomioon esityksen lopullisessa tekstissä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Sopimuksen sisältö ja suhde Suomen lainsäädäntöön

Johdanto. Sopimuksen johdannossa viitataan yleissopimuksen VIII artiklan 48—50 kappaleeseen sekä sen todentamisliitteen II osan B osaan, jotka koskevat erioikeuksia ja vapauksia.

1 artikla. Määritelmät. Sopimuksen 1 artiklassa määritellään sopimuksessa käytetyt seuraavat keskeiset ilmaisut: yleissopimus, Kemiallisten aseiden kieltojärjestö OPCW, pääjohtaja, OPCW:n virkamiehet, tämän sopimuksen sopimusvaltio, sopimusvaltiot, sopimusvaltioiden edustajat, asiantuntijat, OPCW:n koolle kutsumat kokoukset, OPCW:n omaisuus, arkisto ja sen toimitilat. Tämän hallituksen esityksen perusteluissa käytetään yksiköllistä ilmaisua "sopimusvaltio" samassa merkityksessä kuin itse sopimuksessa eli viitattaessa Suomeen.

2 artikla. Oikeushenkilöllisyys. Artiklassa myönnetään järjestölle oikeushenkilöllisyys, johon sisältyy erityisesti kelpoisuus tehdä sopimuksia, hankkia ja luovuttaa irtainta ja kiinteää omaisuutta ja panna vireille oikeudenkäyntejä ja osallistua niihin. Yhteisön, organisaation tai vastaavan oikeushenkilöllisyydestä sekä siihen liittyvästä oikeuskelpoisuudesta ja oikeudellisesta toimintakyvystä säädetään Suomessa lailla. Tällaisia säännöksiä sisältyy esimerkiksi yhdistyslakiin (503/1989), lakiin avoimesta yhtiöstä ja kommandiittiyhtiöstä (389/1988), osakeyhtiölakiin (734/1978), osuuskuntalakiin (1488/2001), säätiölakiin (109/1930) ja lakiin Euroopan unionin turvallisuusalan tutkimuslaitokselle ja satelliittikeskukselle sekä niiden elimille ja niiden henkilöstölle myönnettävistä erioikeuksista ja vapauksista tehdyn neuvoston kokoontuneiden Euroopan yhteisöjen jäsenvaltioiden hallitusten edustajien päätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta ja näiden virastojen oikeustoimikelpoisuudesta (1564/2001). Niin sanottuna blankettilakina säädetty laki Kansainvälisen viinijärjestön perustamisesta tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voi-

maansaattamisesta (1563/2001) koskee nimenomaan kyseisen järjestön oikeushenkilöllisyyttä. Kansainvälisten järjestöjen oikeushenkilöllisyyttä koskevaa yleistä lainsäädäntöä ei Suomessa ole.

3 artikla. OPCW:n erioikeudet ja vapaudet. Artiklan 1 kappaleen mukaan järjestöön ja sen omaisuuteen ei voida kohdistaa oikeustoimia, ellei järjestö nimenomaisesti ole luopunut koskemattomuudestaan. Tällainen luopuminen ei koske täytäntöönpanotoimia. Artiklan 2 kappaleen mukaan järjestön toimitilat ovat loukkaamattomat. Järjestön omaisuuteen ei saa kohdistaa etsintää, menettämisseuraamusta, pakkolunastusta tai muuta koskemattomuuteen puuttuvaa toimenpidettä. Artiklan 3 kappaleen mukaan järjestön arkisto on loukkaamaton. Artiklan 4 kappaleen mukaan järjestö voi pitää ilman rajoituksia hallussaan varoja ja siirtää niitä. Käyttäessään näitä oikeuksiaan järjestö ottaa kuitenkin 5 kappaleen mukaan mahdollisuuksien mukaan huomioon sopimusvaltion esittämät vaateet. Artiklan 6 kappaleen mukaan järjestö ja sen omaisuus ovat vapautetut veroista. Nämä vapautukset eivät koske veroja, jotka ovat tosiasiallisesti julkisista palveluista perittäviä maksuja. Järjestö on myös vapautettu tullimaksuista ja tuontiin tai vientiin kohdistuvista kielloista ja rajoituksista virkakäyttöön tuotavien ja vietyjen hyödykkeiden osalta. Hyödykkeitä ei saa kuitenkaan myydä sopimusvaltion alueella ilman, että siitä on sovittu sopimusvaltion kanssa. Artiklan 7 kappaleen mukaan järjestö ei pääsääntöisesti vaadi vapautusta valmisteveroista tai irtaimen tai kiinteän omaisuuden myyntiveroista, jotka ovat kauppahinnan osa. Järjestö pyrkii kuitenkin mahdollisuuksien mukaan toteuttamaan sopimusvaltion kanssa järjestelyjä tällaisten verojen palauttamiseksi, kun on kysymys merkittävistä järjestön virkakäyttöön tulevista omaisuushankinnoista.

Artiklan 1 ja 2 kappaleen määräykset poikkeavat monilta kohdin Suomessa voimassa olevasta lainsäädännöstä. Poikkeusten lukuisuuden vuoksi ja sen huomioon ottaen, että myönnettävät erioikeudet ja vapaudet noudattavat kansainvälisille järjestöille ja niiden

henkilöstölle ja järjestöjen jäsenvaltioiden edustajille yleisesti myönnettäviä erioikeuksia, poikkeusten selvittäminen tyhjentävästi hallituksen esityksessä ei ole tarkoituksenmukaista. Kunkin artiklan yhteydessä pyritään kuitenkin selvittämään keskeisimmät Suomen lainsäädännön säännökset, joista sopimuksen määräykset poikkeavat. Lainkäyttöllinen koskemattomuus merkitsee järjestön ja sen omaisuuden vapautusta kaikesta, lähinnä siviili- ja hallinto-oikeudellisesta tuomiovallasta Suomen lainkäyttöpiirissä. Omaisuuden vapautus pakkotoimista koskee erilaisia hallinnollisia ja prosessuaalisia pakkokeinoja ja turvaamistoimenpiteitä. Paikkaan kohdistuvasta etsinnästä säädetään pakkokeinolain (450/1987) 5 luvussa sekä takavarikosta rikosasioissa saman lain 3 ja 4 luvussa. Takavarikosta turvaamistoimenpiteistä säädetään muun muassa oikeudenkäymiskaaren 7 luvussa. Hallinnollisista pakkotoimista säädetään uhkasakkolaissa (1113/1990). Omaisuuden pakkolunastuksesta säädetään muun muassa laissa kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta (603/1977). Valmiuslaissa (1080/1991) säädetään omaisuuden pakkoluovutuksesta ja eräistä muista omaisuuteen kohdistuvista pakkotoimista poikkeusolojen aikana. Rikokseen liittyvästä menettämisseuraamuksesta säädetään muun muassa rikoslaissa. Ulosotolaissa säädetään tuomioiden ja päätösten täytäntöönpanosta.

Artiklan 3 kappaleen määräys arkistojen loukkaamattomuudesta poikkeaa Suomen lainsäädännöstä muun muassa takavarikon ja paikkaan kohdistuvan etsinnän osalta. Artiklan 4 kappaleen rahaliikennettä koskevat vapautukset poikkeavat ainakin valmiuslaissa säädetystä valvontaa ja säännöstelyä poikkeusoloissa koskevista määräyksistä, vaikka rahapolitiikka ei pääsääntöisesti enää kuuluukaan Suomen toimivaltaan Euroopan unionin jäsenenä.

Perustuslain 81 §:n 1 momentin mukaan valtion verosta säädetään lailla. Artiklan 6 kappaleen määräykset poikkeavat voimassa olevasta, välittömiä veroja koskevasta lainsäädännöstä. Sopimuksen tulleja koskevat erioikeudet ja vapaudet noudattavat kansainvälisille järjestöille tavanomaisesti myönnettäviä erioikeuksia. Yhteisön tullittomuusjär-

jestelmän luomisesta annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 918/83 133 artiklan mukaan tullittomuudesta voidaan sopia kansallisesti. Tullittomuusasetuksen 134 artiklan mukaan jäsenvaltion on kuitenkin ilmoitettava tällaisen sopimuksen tullittomuusmääräykset komissiolle. Tuonti- ja vientikieltojen osalta voidaan todeta, että EY:n perustamis-sopimuksen mukaan pääsääntönä on tavaroiden vapaa liikkuvuus ja sitä voidaan kansallisesti rajoittaa vain tietyin edellytyksin. Tällainen säännöstelymahdollisuus sisältyy valmiustilalain (1080/1991) 14 §:ään.

Harmonisoituja veroja (arvonlisävero ja valmisteverot) koskevien yhteisöoikeuden säännösten mukaan voidaan toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalle kansainväliselle järjestölle myöntää vero- ja maksuvapaus suoraan sopimuksen nojalla, mikäli verovapaus on määritelty kansainvälisen järjestön perustamissopimuksessa tai päämajasopimuksessa, edellyttäen, että järjestön isäntävaltiona toimiva jäsenvaltio on hyväksynyt sen kansainväliseksi järjestöksi. Yleissopimuksen VIII artiklan mukaan järjestöllä ja yleissopimuksessa mainituilla henkilöillä olevat erioikeudet ja vapaudet määritellään isäntävaltion ja muiden sopimusvaltioiden kanssa tehtävillä sopimuksilla. Näiden sopimusten voidaan siten katsoa muodostavan järjestön perustamis-sopimuksen kanssa sellaisen kokonaisuuden, jonka perusteella tämän sopimuksen sisältämät verovapaudet on määritelty yhteisöoikeuden tarkoittamalla tavalla järjestön perustamissopimuksessa.

Arvonlisäverolain (1501/1993) 72 d §:n 2 momentti ja valmisteverotuslain (1469/1994) 16 §:n 7 kohta sisältävät vastaavat edellytykset verovapauksien myöntämisestä toisessa jäsenvaltiossa sijaitsevalle kansainväliselle järjestölle. Sopimuksen arvonlisä- ja valmisteveroja koskevat erioikeudet ja vapaudet eivät ole laajempia kuin kansainvälisille järjestöille tavanomaisesti myönnettävät erioikeudet.

4 artikla. Viestintään ja julkaisutoimintaan liittyvät helpotukset ja vapautukset. Artiklan 1 kappaleen mukaan sopimusvaltio kohtelee järjestöä virallisen viestinnän osalta vähintään yhtä suotuisasti kuin muiden valtioiden hallituksia asioissa, jotka liittyvät jakeluun, posti- ja telemaksuihin ja veroihin sekä tiedotusvälineiden julkaisumaksuihin. Artiklan 2

kappaleen mukaan järjestön viralliseen kirjenvaihtoon ja muuhun viralliseen viestintään ei kohdisteta sensuuria. Järjestö saa käyttää koodattuja sanomia ja kuriiria, jolla on samat erioikeudet ja koskemattomuus kuin diplomaattikuriirilla. Artiklan 3 kappaleen mukaan sopimusvaltio tunnustaa järjestön oikeuden vapaaseen julkaisu- ja joukkoviestintätoimintaan alueellaan. Artiklan 4 kappaleen mukaan järjestön viestintä on loukkaamatonta.

Perustuslain 10 §:n 2 momentissa säädetään kirjeen, puhelun ja muun luottamuksellisen viestin salaisuuden loukkaamattomuudesta ja perustuslain 12 §:n 1 momentissa sanavapaudesta, johon sisältyy muun muassa oikeus ilmaista ja julkistaa viestejä kenenkään ennakolta estämättä. Sopimusmääräykset koskevat näiden perusoikeuksien käyttämistä. Artiklan 1 ja 2 kappaleen määräyksillä laajennetaan lailla voimaansaatetun diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen määräysten (diplomaattikuriirit ja -säkit) soveltamisalaa. Artiklan 3 ja 4 kappaleissa määrättyistä asioista säädetään ainakin painovapauslaissa (1/1919), kuvaohjelmien tarkastamisesta annetussa laissa (775/2000) ja televisio- ja radiotoiminnasta annetussa laissa (744/1998).

5 artikla. Sopimusvaltioiden edustajat. Artiklassa määrätään yleissopimuksen sopimusvaltioiden edustajien, heidän sijaistensa, neuvonantajien, teknisten asiantuntijoidensa ja valtuuskuntiensa sihteereiden erioikeuksista ja vapauksista OPCW:n koolle kutsuissa kokouksissa. Näitä henkilöitä ei saa artiklan 1 kappaleen mukaan tällaisen kokouksen yhteydessä pidättää tai vangita. Heillä on kaikenlainen oikeudenkäyntiin liittyvä koskemattomuus virkatehtäviensä yhteydessä antamiensa lausuntojen ja niiden yhteydessä tehtyjen toimenpiteiden osalta. Heidän pape-rinsa, asiakirjansa ja muu virallinen aineis-tonsa on loukkaamatonta. Heillä on oikeus käyttää koodattuja sanomia, kuriiria ja si-rtoityjä säkkejä. Näillä henkilöillä on virka-tehtäviensä hoidon yhteydessä myös vapau-tus maahantulorajoituksista, ulkomaalaisten rekisteröintiä ja kansallista palvelua koskevista säännöksistä. Heillä on samat valuutta- ja valuutanvaihtovapaudet kuin vieraiden valtioiden hallitusten edustajilla väliaikais-

sa tehtävissä. Lisäksi heillä on samat vapau-det ja helpotukset henkilökohtaisten matka-tavaroidensa osalta kuin myönnetään vastaa-vassa asemassa oleville diplomaattikunnan jäsenille.

Artiklan 2 kappaleen mukaan artiklassa tarkoitettujen henkilöiden oleskelua sopi-musvaltion alueella virkatehtäviensä hoidon yhteydessä ei pidetä asumisjaksoina, kun jo-kin verotusmuoto perustuu sopimusvaltiossa asumiseen.

Artiklan 3 kappaleen mukaan artiklassa tarkoitettujen erioikeudet vapaudet myönnetään, jotta sanotut henkilöt voisivat hoitaa OPCW:n toimintaan liittyviä tehtäviään riip-pumattomasti, eikä heidän henkilökohtaisen etunsa vuoksi. Kokouksiin osallistuvien hen-kilöiden tulee noudattaa kaikilta osin sopimusvaltion lakeja ja määräyksiä.

Artiklan 4 kappaleen mukaan erioikeudet ja vapaudet on myönnettävä siitä riippumatta, onko sopimusvaltiolla diplomaattiset suhteet sen valtion kanssa, jonka kansalainen henkilö on. Ehdoksi ei voida myöskään asettaa sitä, että kyseinen valtio myöntäisi vastaavat eri-oikeudet ja vapaudet sopimusvaltion diplo-maattisille edustajille tai kansalaisille.

Artiklan 5 kappaleen mukaan artiklassa tarkoitettuja erioikeuksia ja vapauksia ei so-velleta sellaiseen henkilöön, joka on sopi-musvaltion eli Suomen kansalainen.

Artiklan 1 ja 2 kappaleen määräykset poik-keavat monilta kohdin Suomessa voimassa olevasta lainsäädännöstä, jota selostetaan edellä 3 ja 4 artiklan perustelujen yhteydessä. Artiklan 1 kappaleen e kohdan määräykset poikkeavat myös uudistettavana olevan ul-komaalaislain (378/1991) säännöksistä, jotka koskevat ulkomaalaisten maahantuloa Suo-meen. Palveluvollisuutta koskevat vapau-det poikkeavat valmiuslain (1080/1991) Suomessa asuvan työvoiman käyttöä koske-vista säännöksistä. Kohdan f ja g ja kappaleen 4 määräykset laajentavat diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen soveltamisalaa. Artiklassa tarkoitettuihin henkilöihin voivat tulla sovellettaviksi myös kansainvälisiä konferensseja ja erityisedus-tustoja koskevista erioikeuksista ja vapauk-sista annettu laki ja asetus, jos kysymyksessä on Suomen hallituksen suostumuksella Suo-messa pidettävä valtioiden välinen konfe-

renssi. Laki sisältää maahantuloa ja valuutamääräyksiä koskevia artiklan 1 kappaleen e ja f kohdan määräyksiä lukuun ottamatta vastaavat erioikeudet ja vapaudet kuin tämä artikla. Koska 5 artiklassa tarkoitetaan OPCW:n koolle kutsumalla kokouksella mitä tahansa OPCW:n toimielimen tai sen alaisen elimen kokousta taikka kansainvälistä konferenssia tai muuta kokousta, jonka OPCW on kutsunut koolle, on sen soveltamisala laajempi kuin kansainvälisiä konferensseja koskevan lain soveltamisala.

6 artikla. OPCW:n virkamiehet. Artiklassa määrätään järjestön virkamiesten erioikeuksista ja vapauksista. Artiklan 1 kappaleessa toistetaan yleissopimuksen todentamislitteessä tarkoitetut erioikeudet ja vapaudet, joita sovelletaan todentamistoimien suorittamisen aikana.

Artiklan 2 kappaleessa määrätään niistä erioikeuksista ja vapauksista, jotka myönnetään järjestön virkamiehille muiden yleissopimuksen tarkoituksen ja päämäärään liittyvien toimien osalta. OPCW:n virkamiehet nauttivat henkilökohtaista koskemattomuutta pidätyksen, vangitsemisen ja matkatavaroiden takavarikoimisen osalta. Heillä on vapaus oikeudenkäynnistä virkatehtävien hoidon yhteydessä antamiensa lausuntojen sekä suorittamiensa toimenpiteiden osalta. Virkamiesten kaikki paperit, asiakirjat ja virallinen aineisto ovat loukkaamattomat. Virkamiehet ovat vapautettuja sopimusvaltion tuloverotuksesta OPCW:n heille maksamien palkkojen ja palkkioiden osalta edellyttäen, että niistä peritään järjestön sisäinen vero. Tuloverovapaus ei koske OPCW:n entisille virkamiehilleen mahdollisesti maksamia eläkkeitä. Virkamiehet ja heidän puolisonsa nauttivat vapautusta maahantulorajoituksista ja ulkomaalaisten rekisteröintiä koskevista vaatimuksista. Kotiutuksen osalta he nauttivat kansainvälisissä kriisitilanteissa samoja helpotuksia kuin vastaavassa asemassa olevat diplomaattikunnan jäsenet. Lisäksi heillä on samat erioikeudet kuin vastaavassa asemassa olevilla diplomaattikunnan jäsenillä valuutanvaihtoon liittyvien helpotusten osalta.

Artiklan 3 kappaleen mukaan OPCW:n virkamiehet ovat vapautetut kansallista palvelusta koskevista velvoitteista. Sopimusvaltion kansalaisten osalta vapautus koskee ai-

noastaan sellaisia OPCW:n virkamiehiä, jotka ovat heidän tehtäviensä luonteen perusteella OPCW laatimassa ja sopimusvaltion hyväksymässä luettelossa. Jos OPCW:n muu virkamies kutsuttaisiin kansalliseen palvelukseen, hänelle tulee OPCW:n pyynnöstä myöntää lykkäystä siksi ajaksi kuin se on tarpeen OPCW:n oleellisen työn keskeytymisen välttämiseksi.

Artiklan 1 ja 2 kappaleessa määrättyjen erioikeuksien ja vapauksien lisäksi järjestön pääsihteerille tai hänen sijaiselleen ja pääsihteerin puolisolalle myönnetään sen 4 kappaleen mukaan sellaiset erioikeudet ja vapaudet, jotka myönnetään diplomaattisille edustajille ja heidän puolisoilleen.

Artiklan 5 kappaleen mukaan artiklassa tarkoitetut erioikeudet vapaudet myönnetään, jotta virkamiehet voisivat hoitaa OPCW:n toimintaan liittyviä tehtäviään riippumattomasti, eikä heidän henkilökohtaisen etunsa vuoksi. Virkamiesten tulee noudattaa kaikilta muilta osin sopimusvaltion lakeja ja määräyksiä. OPCW:llä on oikeus ja velvollisuus luopua virkamiehen koskemattomuudesta, jos se järjestön mukaan häittäisi lainkäyttöä ja siitä voidaan luopua järjestön etuja haittaamatta.

Artiklan 6 kappaleen mukaan OPCW toimii aina yhteistyössä sopimusvaltion viranomaisten kanssa helpottaakseen lainkäyttöä ja varmistaakseen sopimusvaltion kansallisten lakien ja määräysten noudattamisen ja ehkäistäkseen erioikeuksien ja vapauksien väärinkäyttöä.

Artiklan 1 ja 2 kappaleen määräykset poikkeavat monilta kohdilta Suomessa voimassa olevasta lainsäädännöstä, jota selostetaan edellä 3—5 artiklan perustelujen yhteydessä. Tuloverotusta koskevat määräykset poikkeavat tuloverolain (1535/1992) säännöksistä. Eläkkeitä koskeva selvitys on sisällytetty sopimukseen Suomen vaatimuksen johdosta. Palveluvelvollisuutta koskevat erioikeudet ja vapaudet poikkeavat asevelvollisuuslaista (452/1950) ja valmiuslain Suomessa asuvan työvoiman käyttöä koskevista säännöksistä.

7 artikla. Asiantuntijat. Asiantuntijoille myönnetään erioikeudet siinä määrin kuin ne ovat tarpeen heidän tehtäviensä tehokkaan hoitamisen vuoksi. Asiantuntijat nauttivat henkilökohtaista koskemattomuutta pidätyk-

sen, vangitsemisen ja matkatavaroiden takavarikoimisen osalta. Heillä on vapautus oikeudenkäynnistä virkatehtävien hoidon yhteydessä antamiensa lausuntojen sekä suorittamiensa toimenpiteiden osalta. Tämä koskemattomuus jatkuu myös virkatehtävien päättymisen jälkeen. Asiantuntijoiden kaikki paperit, asiakirjat ja virallinen aineisto ovat loukkaamattomat. Asiantuntijoilla on oikeus käyttää viestinnässään järjestön kanssa koordattuja sanomia ja lähettää ja vastaanottaa asiakirjoja kuriirin välityksellä tai siirrettiä säikeissä. Asiantuntijoilla on samat helpotukset valuutta- ja valuutanvaihtorajoituksista kuin vieraiden valtioiden hallitusten edustajilla, kun nämä ovat sopimusvaltion alueella väliaikaisesti. Asiantuntijoilla on myös samat vapaudet ja helpotukset henkilökohtaisten matkatavaroidensa osalta kuin myönnetään vastaavassa asemassa oleville diplomaattikunnan jäsenille. Järjestöllä on oikeus ja velvollisuus luopua asiantuntijan koskemattomuudesta tapauksissa, jotka järjestön mielestä haittaisivat lainkäyttöä ja luopuminen voi tapahtua haittaamatta järjestön etuja.

Artiklan määräykset poikkeavat monilta kohdilta Suomessa voimassa olevasta lainsäädännöstä, jota selostetaan edellä 3–5 artiklan perustelujen yhteydessä.

8 artikla. Erioikeuden väärinkäyttö. Jos Suomi katsoo, että sopimukseen perustuvaa erioikeutta tai vapautta on käytetty väärin, asiasta neuvotellaan järjestön kanssa ja se ratkaistaan viime kädessä 10 artiklan mukaisessa riitojenratkaisumenettelyssä. Alueellisilla viranomaisilla ei ole oikeutta vaatia järjestön virkamiehiä tai asiantuntijoita poistumaan alueeltaan heidän virka-asemassaan suorittamiensa toimien perusteella. Jos henkilö on syyllistynyt erioikeuksien tai vapauksien väärinkäyttöön virkatehtävien ulkopuolella, Suomen hallitus voi vaatia henkilöä poistumaan maasta. Poistumismääräyksestä on ensin neuvoteltava järjestön pääjohtajan kanssa. Pääjohtaja voi myös edustaa tällaista henkilöä karkotusmenettelyssä.

Perustuslain 9 §:n 4 momentin mukaan ulkomaalaisen oikeudesta tulla Suomeen ja oleskella maassa säädetään lailla. Ulkomaalaista ei saa karkottaa, luovuttaa tai palauttaa, jos häntä tämän vuoksi uhkaa kuolemanran-

gaistus, kidutus tai muu ihmisarvoa loukkaava kohtelu. Artiklan 2 kappaleen määräykset poikkeavat ulkomaalaislain ulkomaalaisen oleskelua ja maastalähtöä koskevista säännöksistä.

9 artikla. Matkustusasiakirjat ja viisumit. Suomi tunnustaa ja hyväksyy järjestön virkamiehille myönnetyt Yhdistyneiden Kansakuntien kauttakululuvat. Suomi ryhtyy kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin helpotukseen virkatehtävissä matkustavien sopimusvaltioiden edustajien, järjestön virkamiesten ja asiantuntijoiden maahantuloa ja oleskelua Suomen alueella. Suomi ei aseta esteitä heidän maasta poistumiselleen eikä kauttakululle virkatehtävissä. Jos henkilöiltä vaaditaan viisumi tai kauttakuluviiisumi, se käsitellään mahdollisimman nopeasti. Järjestön pääjohtajalle, varapääjohtajalle ja muille järjestön virkamiehille myönnetään virkatehtävissä samat matkustushelpotukset kuin diplomaattikunnan jäsenille. Todentamistoimenpiteiden suorittamista varten viisumit myönnetään yleissopimuksen todentamisliitteen määräysten mukaisesti.

Myös 9 artiklan määräykset liittyvät perustuslain 9 §:n 4 momentissa tarkoitettuun ulkomaalaisen oikeuteen tulla Suomeen ja oleskella maassa, josta säädetään lailla. Hyväksyttävistä matkustusasiakirjoista voidaan säätää ulkomaalaislain 4 §:n 2 momentin mukaan asetuksella. Artiklan määräykset viisumihakemusten kiireellisestä käsittelystä ja velvollisuudesta viisumin myöntämiseen todentamistehtävissä liittyvät ulkomaalaislain 13 ja 13 a §:n säännösten soveltamiseen. Suomi esitti sopimusneuvotteluissa järjestölle, että 9 artiklan 2 kappaleeseen sisällytettäisiin viittaus Schengenin säännöksiin. Järjestön sihteeristö ei hyväksynyt Suomen ehdotusta katsoen, että sopimuksella ei voida asettaa yleisiä liikkumisrajoituksia yleissopimuksen tehtäviä hoitaville henkilöille. Lisäksi on huomattava, että myös useat muut Schengenvaltiot ovat tehneet mallisopimuksen mukaisen sopimuksen järjestön kanssa.

10 artikla. Riitojenratkaisu. Järjestö huolehtii tarkoituksenmukaisista riitojenratkaisumenettelyistä, kun riita koskee yksityisoikeudellisia sopimuksia tai muita yksityisoikeuden alaan kuuluvia riitoja, joiden osapuolena järjestö on. Järjestö huolehtii riitojenrat-

kaisumenettelyistä myös silloin, kun riita liittyy järjestön virkamieheen, joka nauttii koskemattomuutta. Määräys vastaa YK:n erioikeuksia koskevan yleissopimuksen 29 artiklaa. Sopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevat riidat, joita ei ole ratkaistu sovinnollisesti, saatetaan kolmen välimiehen muodostaman välimiesoikeuden ratkaistavaksi. Välimiesoikeuden päätös on lopullinen ja sitoo riidan osapuolia.

11 artikla. Sopimuksen tulkinta. Sopimusta tulkitaan järjestölle yleissopimuksessa asetettujen tehtävien mukaisesti. Artiklassa todetaan selvyuden vuoksi, että sopimuksella ei poiketa yleissopimuksen määräyksistä eikä oikeuksista tai velvoitteista, joita järjestöllä voi muuten olla.

12 artikla. Loppumääräykset. Sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona Suomi on tallettanut hyväksymiskirjansa järjestön pääjohtajan huostaan. Sopimuksessa määrätään selvyuden vuoksi, että jäsenvaltiolla on valmius sopimuksen voimaantulon jälkeen panna sen määräykset myös täytäntöön. Sopimus on voimassa niin kauan kuin Suomi on yleissopimuksen sopimusvaltio. Järjestö ja Suomi voivat muuttaa sopimusta tai tehdä sitä täydentäviä sopimuksia.

2. Lakiehdotusten perustelut

1 §. Lain 1 § sisältää tavanomaisen blankettilain säännöksen, jolla saatetaan voimaan lailla ne sopimuksen määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä selostetaan jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta ja käsittelyjärjestystä koskevassa jaksossa.

2 §. Tarkempia säännöksiä lain täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

3 §. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan tavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti kuin sopimus tulee voimaan.

3. Voimaantulo

Sopimus tulee voimaan 30 päivänä sen päivän jälkeen, jona Suomi tallettaa hyväks-

ymiskirjansa järjestön pääjohtajan huostaan. Sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamista koskeva laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samana ajankohtana kuin sopimus tulee voimaan.

4. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

4.1. Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunta hyväksyy muun muassa sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Eduskunnan perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan perustuslaissa tarkoitettu eduskunnan hyväksymistoimivalta kattaa kaikki aineelliselta luonteeltaan lain alaan kuuluvat kansainvälisen velvoitteen määräykset. Sopimuksen määräykset on luettava lainsäädännön alaan, 1) jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvatun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, 2) jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien tai velvollisuuksien perusteita, 3) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla, taikka 4) jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on voimassa lain säännöksiä tai 5) siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Kysymykseen ei vaikuta se, onko jokin määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla annetun säännöksen kanssa (PeVL 11, 12 ja 45/2000 vp).

Sopimuksen 1 artiklassa määritellään sopimuksessa käytetyt keskeiset ilmaisut. Tällaiset määräykset, jotka välillisesti vaikuttavat aineellisten, lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten tulkintaan ja soveltamiseen, kuuluvat itsekin lainsäädännön alaan (PeVL 6/2001 vp).

Sopimuksen 2 artiklassa myönnetään järjestölle oikeushenkilöllisyys ja mainitaan erityisesti siihen liittyvät tietyt oikeuskelpoisuudet. Oikeushenkilöllisyydestä ja siihen liittyvästä oikeuskelpoisuudesta ja oikeudellisesta toimintakyvystä säädetään Suomessa lailla (PeVL 38/2000 vp). Määräys kuuluu lainsäädännön alaan.

Kansainvälisen järjestön ja sen henkilöstön erioikeuksia koskevat määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan ja vaativat eduskunnan hyväksymisen (PeVL 38/2000 vp). Sopimuksen 3—7 artikla sisältää lukuisia erioikeuksia ja vapauksia, jotka tähän joukkoon kuuluvina vaativat eduskunnan hyväksymisen.

Sopimuksen 3 artiklan 1 ja 2 kappaleen määräykset poikkeavat monilta kohdin Suomessa voimassa olevasta lainsäädännöstä, josta mainitaan seuraavassa keskeisiä lakeja. Lainkäyttöllinen koskemattomuus merkitsee järjestön ja sen omaisuuden vapautusta kaikesta, lähinnä siviili- ja hallinto-oikeudellisesta tuomiovallasta Suomen lainkäyttöpiirissä. Omaisuuden vapautus pakko-toimista koskee erilaisia hallinnollisia ja prosessuaalisia pakkokeinoja ja turvaamistoi- menpiteitä. Paikkaan kohdistuvasta etsinnästä säädetään pakkokeinolain 5 luvussa sekä takavarikosta rikosasioissa saman lain 3 ja 4 luvussa. Takavarikosta turvaamistomina säädetään muun muassa oikeudenkäymiskaaren 7 luvussa. Hallinnollisista pakkotoimista säädetään uhkasakkolaissa. Omaisuuden pakkolunastuksesta säädetään muun muassa laissa kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta. Valmiuslaissa säädetään omaisuuden pakkoluovutuksesta ja eräistä muista omaisuuteen kohdistuvista pakkotoimista poikkeusolojen aikana. Rikokseen liittyvästä menettämisseuraamuksesta säädetään muun muassa rikoslaissa. Ulosotolaissa säädetään tuomioiden ja päätösten täytäntöönpanosta. Näillä perusteilla 3 artiklan 1 ja 2 kappaleet kuuluvat lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 3 artiklan 3 kappaleen määräys arkistojen loukkaamattomuudesta poikkeaa Suomen lainsäädännöstä muun muassa takavarikon ja paikkaan kohdistuvan etsinnän osalta ja kuuluu siten lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 3 artiklan 4 kappaleen rahaliikennettä koskevat vapautukset poikkeavat ainakin valmiuslaissa säädetyistä valvontaa ja säännöstelyä poikkeusoloissa koskevista määräyksistä. Määräys kuuluu ainakin näiltä osin lainsäädännön alaan, vaikka rahapolitiikka ei pääsääntöisesti enää kuulukaan Suomen toimivaltaan Euroopan unionin jäsenenä.

Sopimuksen 3 artiklan 6 kappaleen määräykset poikkeavat voimassa olevasta, välittömiä veroja koskevasta lainsäädännöstä. Perustuslain 81 §:n 1 momentin mukaan valtion verosta säädetään lailla. Määräys kuuluu sen vuoksi lainsäädännön alaan. Tullimaksujen osalta Suomessa ei ole enää pääsääntöisesti lainsäädäntövaltaa, koska asia kuuluu EY:n yksinomaiseen toimivaltaan. EY:n lainsäädännön sallimissa rajoissa kansallisesti myönnettävät tullivapautukset koskevat asioita, joista on Suomessa säädettävä lailla, joten 6 kappaleen määräykset kuuluvat myös näiltä osin lainsäädännön alaan. Järjestön julkaisuja koskevat vapautukset tuonti- ja vientimaksuista, kielloista ja rajoituksista poikkeavat ainakin valmiuslain 14 §:stä ja kuuluvat sen vuoksi lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 3 artiklan 7 kappaleen määräykset koskevat vapautusta valmisteveroista ja arvonlisäveroista järjestön virkakäyttöön tulevien merkittävien omaisuushankintojen osalta. Määräys kuuluu perustuslain 81 §:n nojalla lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 4 artiklan yhteydenpitoa koskevat helpotukset ja vapautukset koskevat perustuslain 10 §:n 2 momentissa ja 12 §:n 1 momentissa säädettyjen perusoikeuksien käyttämistä ja kuuluvat sellaisina lainsäädännön alaan. Lisäksi artiklan 1 ja 2 kappaleen määräyksillä laajennetaan lailla voimaansaadetun diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen määräysten soveltamisalaa. Artiklan 3 ja 4 kappaleen liittyvistä asioista säädetään ainakin painovapauslaissa, kuvaohjelmien tarkastamisesta annetussa laissa ja televisio- ja radiotoiminnasta annetussa laissa. Määräykset kuuluvat myös näillä perusteilla lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 5 artiklan kaikki määräykset jäsenvaltioiden edustajien ja valtuuskuntien erioikeuksista kuuluvat seuraavilla perusteilla lainsäädännön alaan. Artiklan 1 kappaleen a kohdan vangitsemista ja pidättämistä koskeva vapautus poikkeaa pakkokeinolain säännöksistä. Saman kappaleen b kohdan mukainen lainkäyttövapautus poikkeaa niin siviili-, rikos- kuin hallinto-oikeudellisesta tuomiovallasta Suomen lainkäyttöpiirissä. Saman kappaleen c kohdan mukainen asiakirjojen loukkaamattomuus poikkeaa Suomen lainsäädännöstä muun muassa takavari-

kon ja paikkaan kohdistuvan etsinnän osalta. Kappaleen d kohta laajentaa lailla voimaansaatetun diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen määräysten soveltamisalaa. Kappaleen e kohta poikkeaa muun muassa uudistettavana olevan ulkomaalaislain säännöksistä, jotka koskevat ulkomaalaisten maahantuloa Suomeen. Palveluvollisuutta koskevat vapaudet poikkeavat valmiuslain Suomessa asuvan työvoiman käyttöä koskevista säännöksistä. Kappaleen f ja g kohdat laajentavat diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen soveltamisalaa. Artiklan 2 kappale koskee verolainsäädännön soveltamista. Artiklan 3—5 kappaleet koskevat lainsäädännön alaan kuuluvien sopimusmääräysten tulkintaa ja soveltamisalaa.

Sopimuksen 6 artiklan 1 kappaleessa vahvistetaan se, että järjestön pääjohtajaan ja sihteeristöön sovelletaan todentamistehtävissä lailla voimaansaatetun yleissopimuksen todentamislitteen II osan B osan määräyksiä erioikeuksista ja vapauksista tai todentamislitteen II osan 12 kappaleen erioikeuksia ja vapauksia. Määräys kuuluu sen vuoksi lainsäädännön alaan. Artiklan 2 kappaleen a—c kohdat kuuluvat lainsäädännön alaan edellä 5 artiklan 1 kappaleen a—c kohtien osalta esitetyillä perusteilla. Artiklan 2 kappaleen d kohta koskee verovapautta järjestön virkamiehilleen suorittamista palkoista ja palkkioista. Tuloverotusta koskevat määräykset poikkeavat tuloverolain säännöksistä ja määräys kuuluu myös perustuslain 81 §:n mukaan lainsäädännön alaan. Artiklan 2 kappaleen e kohta koskee lainsäädännön alaan kuuluvan d kohdan soveltamista ja kuuluu itsekin lainsäädännön alaan. Artiklan 2 kappaleen f kohta kuuluu lainsäädännön alaan edellä 5 artiklan 1 kappaleen e kohdan osalta mainituilla perusteilla. Artiklan 2 kappaleen g ja h kohta laajentavat diplomaattisia suhteita koskevan Wienin yleissopimuksen soveltamisalaa ja kuuluvat lainsäädännön alaan. Artiklan 3 kappaleen palveluvollisuutta koskevat erioikeudet ja vapaudet poikkeavat asevelvollisuuslain ja valmiuslain Suomessa asuvan työvoiman käyttöä koskevista säännöksistä ja kuuluvat lainsäädännön alaan. Perustuslain 127 §:n 1 momentti edellyttää myös, että maanpuolustusvelvollisuudesta

säädetään lailla. Artiklan 4 kappaleen määräys vastaa lailla voimaan saatetun Yhdistyneiden Kansakuntien erioikeuksia ja vapauksia koskevan yleissopimuksen 19 artiklaa ja kuuluu myös luonteensa vuoksi lainsäädännön alaan. Artiklan 5 kappale koskee järjestön virkamiesten erioikeuksien ja vapauksien soveltamistavoitetta sekä järjestön oikeutta ja velvollisuutta peruuttaa vapautukset. Yksilön oikeusaseman perusteita koskevana määräys kuuluu lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 7 artiklan määräykset poikkeavat monilta kohdin Suomessa voimassa olevasta lainsäädännöstä. Artiklan 1 kappale kuuluu lainsäädännön alaan edellä 5 artiklan 1 kappaleen osalta mainituilla perusteilla. Artiklan 2 kappale kuuluu lainsäädännön alaan edellä 6 artiklan 5 kappaleen osalta mainituilla perusteilla.

Sopimuksen 8 artiklan 2 kappaleen määräykset erioikeuksia ja vapauksia nauttivien henkilöiden poistamisesta maasta liittyvät perustuslain 9 §:n 4 momentissa tarkoitettuun ulkomaalaisen oikeuteen oleskella Suomessa, josta säädetään lailla. Määräys poikkeaa ulkomaalaislain ulkomaalaisen oleskelua ja maastalähtöä koskevista säännöksistä ja kuuluu lainsäädännön alaan. Myös 9 artiklan määräykset liittyvät perustuslain 9 §:n 4 momentissa tarkoitettuun ulkomaalaisen oikeuteen tulla Suomeen ja oleskella maassa, josta säädetään lailla.

Riitojenratkaisua koskevassa 10 artiklassa tarkoitettut "tarkoituksenmukaiset riitojenratkaisumenettelyt" merkitsevät lähinnä sovitteluratkaisua, joka ei olisi riidan toista osapuolta tai Suomea sitova. Määräys ei kuulu näin ollen lainsäädännön alaan. Artiklaan sisältyy myös pakollinen välimiesmenettely, jonka ratkaisu sitoo lopullisesti molempia sopimuspuolia. Koska sopimus sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, riitojenratkaisumenettelyssä voi tulla Suomea sitovalla tavalla vahvistetuksi, miten tiettyä, lainsäädännön alaan kuuluvaa sopimusmääräystä on tulkittava. Tällaisen riitojenratkaisusekkeen katsotaan kuuluvan lainsäädännön alaan.

Sopimuksen 11 artikla sisältää sopimuksen tulkintaa koskevia sekä yleissopimuksen ja sen todentamislitteen erioikeuksia ja vapauksia koskevien määräysten etusijaa koske-

via määräyksiä. Tällaiset määräykset vaikuttavat lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten tulkintaan ja kuuluvat sellaisina myös itse lainsäädännön alaan (ks. esim. PeVL 6/2001 vp, s.2).

4.2. Käsittelyjärjestys

Eduskunta hyväksyi yleissopimuksen voimaansaattamislain valtiopäiväjärjestyksen 69 §:n 1 momentin mukaisessa, niin sanotussa supistetussa perustuslainsäätämisyjärjestyksessä. Hallituksen esityksen (HE 247/1994 vp) mukaan OPCW:n tarkastajilla ja yleissopimuksen IX artiklan 12 kappaleessa tarkoitetuilla tarkkailijoilla on oikeus tiettyjen näytteiden ottamiseen, tarkastettavan kohteen kuvaamiseen ja tietojen saantiin. Vaikka voimaansaattamislain 5 §:n säännös oikeuttaakin tarkastuksen tekemiseen vain suomalaisen viranomaisen läsnä ollessa, säännöksen katsottiin olevan ristiriidassa valtion täysivaltaisuutta koskevien hallitusmuodon 1 ja 2 §:n säännösten kanssa, minkä vuoksi lakiehdotus tuli käsitellä valtiopäiväjärjestyksen 69 §:n 1 momentissa säädettyssä järjestyksessä. Hallituksen esityksessä säätämisyjärjestystä koskevissa perusteluissa ei mainittu erioikeuksia ja vapauksia koskevia määräyksiä. OPCW:n ja Suomen välillä järjestön erioikeuksista ja vapauksista tehdyllä sopimuksella pyritään turvaamaan OPCW:n ja sen henkilöstön sekä sopimusvaltioiden edustajien kyky huolehtia niille yleissopimuksessa määrätyistä tehtävistä. Sopimuksessa todetaan, että järjestön virkamiehillä on todenta-

mistoimia suorittaessaan yleissopimuksessa sovitut erioikeudet. Sopimuksen määräykset eivät sisällä uusia erioikeuksia ja vapauksia, joita sovellettaisiin todentamistoimien suorittamisen aikana. Sopimuksen sisältämät erioikeudet ja vapaudet ovat tavanomaisia kansainvälisessä käytännössä eikä niiden voida katsoa olevan ristiriidassa nykyaikaisen täysivaltaisuuskäsityksen tai perustuslain 6 §:ssä säädetyn yhdenvertaisuuden kanssa.

Sopimuksen 10 artiklan määräykset väli-miesmenettelystä kuuluvat lainsäädännön alaan, mutta kansainväliseen yhteistoimintaan kuuluvana tavanomaisena järjestelynä ne eivät ole ristiriidassa nykyaikaisen täysivaltaisuuskäsityksen kanssa.

Edellä sanotuilla perusteilla sopimus voidaan hallituksen käsityksen mukaan hyväksyä eduskunnassa äänten enemmistöllä ja sen voimaansaattamislaki käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella ja perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään, että

Eduskunta hyväksyisi Haagissa 10 päivänä helmikuuta 2003 Suomen tasavallan hallituksen ja Kemiallisten aseiden kieltojärjestön välillä järjestön erioikeuksista ja vapauksista tehdyn sopimuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

Suomen ja Kemiallisten aseiden kieltojärjestön välillä järjestön erioikeuksista ja vapauksista tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Haagissa 10 päivänä helmikuuta 2003 Suomen tasavallan hallituksen ja Kemiallisten aseiden kieltojärjestön välillä järjestön erioikeuksista ja vapauksista tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §
Tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

3 §
Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 5 päivänä joulukuuta 2003

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Ulkoasiainministeri *Erkki Tuomioja*

(Suomennos)

SOPIMUS

SUOMEN TASAVALLAN HALLITU K- SEN JA KEMIALLISTEN ASEIDEN KIELTOJÄRJESTÖN VÄLILLÄ JÄRJESTÖN ERIOIKEUKSISTA JA VAPAUKSISTA

Ottaen huomioon, että kemiallisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämistä sekä niiden hävittämistä koskevan yleissopimuksen VIII artiklan 48 kappaleessa määrätään, että järjestöllä on sopimusvaltion alueella ja sopimusvaltion lainkäyttövallan tai valvonnan alaisessa paikassa sellainen oikeudellinen asema ja erioikeudet ja vapaudet, jotka sen toiminnan kannalta ovat tarpeellisia;

Ottaen huomioon, että kemiallisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämistä sekä niiden hävittämistä koskevan yleissopimuksen VIII artiklan 49 kappaleessa määrätään, että sopimusvaltioiden edustajat sekä heidän varamiehensä ja neuvonantajansa, hallintoneuvostoon nimetyt edustajat sekä heidän varamiehensä ja neuvonantajansa sekä järjestön pääjohtaja ja henkilöstö nauttivat sellaisia erioikeuksia ja vapauksia, jotka ovat tarpeellisia heidän järjestöön liittyvien tehtäviensä riippumattoman suorittamisen kannalta;

Ottaen huomioon, että kemiallisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämistä sekä niiden hävittämistä koskevan yleissopimuksen VIII artiklan 48 ja 49 kappaleen määräyksistä riippumatta pääjohtajalla ja sihteeristön henkilökunnalla on todentamisliitteen II osan B osan mukaiset erioikeudet ja vapaudet silloin, kun he suorittavat todentamistoimia;

Ottaen huomioon, että kemiallisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämistä sekä niiden hävittämistä

AGREEMENT

BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE ORGANISATION FOR THE PROHIBITION OF CHEMICAL WEAPONS ON THE PRIVILEGES AND IMMUNITIES OF THE OPCW

Whereas Article VIII, paragraph 48, of the Convention on the Prohibition of the Development, Production, Stockpiling and Use of Chemical Weapons and on Their Destruction provides that the OPCW shall enjoy on the territory and in any other place under the jurisdiction or control of a State Party such legal capacity and such privileges and immunities as are necessary for the exercise of its functions;

Whereas Article VIII, paragraph 49, of the Convention on the Prohibition of the Development, Production, Stockpiling and Use of Chemical Weapons and on Their Destruction provides that delegates of States Parties, together with their alternates and advisers, representatives appointed to the Executive Council together with their alternates and advisers, the Director General and the staff of the Organisation shall enjoy such privileges and immunities as are necessary in the independent exercise of their functions in connection with the OPCW;

Whereas notwithstanding Article VIII, paragraphs 48 and 49 of the Convention on the Prohibition of the Development, Production, Stockpiling and Use of Chemical Weapons and on Their Destruction, the privileges and immunities enjoyed by the Director-General and the staff of the Secretariat during the conduct of verification activities shall be those set forth in Part II, Section B, of the Verification Annex;

Whereas Article VIII, paragraph 50, of the Convention on the Prohibition of the Development, Production, Stockpiling and

koskevan yleissopimuksen VIII artiklan 50 kappaleessa täsmennetään, että artiklassa tarkoitettu oikeudellinen asema, erioikeudet ja vapaudet määritellään järjestön ja sopimusvaltioiden välisillä sopimuksilla,

Kemiallisten aseiden kieltojärjestö ja Suomen tasavallan hallitus ovat sopineet seuraavasta:

1 artikla

Määritelmät

Tässä sopimuksessa:

a) ”yleissopimus” tarkoittaa 13 päivänä tammikuuta 1993 tehtyä kemiallisten aseiden kehittämisen, tuotannon, varastoinnin ja käytön kieltämistä sekä niiden hävittämistä koskevaa yleissopimusta;

b) ”OPCW” tarkoittaa yleissopimuksen VIII artiklan 1 kappaleen mukaisesti perustettua Kemiallisten aseiden kieltojärjestöä;

c) ”pääjohtaja” tarkoittaa yleissopimuksen VIII artiklan 41 kappaleessa tarkoitettua pääjohtajaa, tai hänen estyneenä ollessaan vt. pääjohtajaa;

d) ”OPCW:n virkamiehet” tarkoittaa pääjohtajaa ja kaikkea OPCW:n sihteeristön henkilökuntaa;

e) ”sopimusvaltio” tarkoittaa tämän sopimuksen sopimuspuolena olevaa valtiota;

f) ”sopimusvaltiot” tarkoittaa yleissopimuksen sopimuspuolina olevia valtioita;

g) ”sopimusvaltioiden edustajat” tarkoittaa sopimusvaltioiden konferenssiin tai hallintoneuvostoon akkreditoituja sopimusvaltioiden valtuuskuntien puheenjohtajia tai kaikkia muihin OPCW:n kokouksiin akkreditoituja valtuuskuntia;

h) ”asiantuntijat” tarkoittaa henkilöitä, jotka henkilökohtaisen asemansa perusteella hoitavat tehtäviä OPCW:n toimeksiantosta, jotka ovat sen toimielinten palveluksessa, tai joita OPCW käyttää millä tahansa tavalla lausunnonantajina;

i) ”OPCW:n koolle kutsumat kokoukset” tarkoittaa mitä tahansa OPCW:n toimieliimen tai sen alaisen elimen kokousta taikka kansainvälistä konferenssia tai muuta kokousta, jonka OPCW on kutsunut koolle;

Use of Chemical Weapons and on Their Destruction specifies that such legal capacity, privileges and immunities are to be defined in agreements between the Organisation and the States Parties,

Now, therefore, the Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons and the Government of the Republic of Finland have agreed as follows:

Article 1

Definitions

In this Agreement:

(a) ”Convention” means the Convention on the Prohibition of the Development, Production, Stockpiling and Use of Chemical Weapons and on Their Destruction of 13 January 1993;

(b) ”OPCW” means the Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons, established under Article VIII, paragraph 1, of the Convention;

(c) ”Director-General” means the Director-General referred to in Article VIII, paragraph 41, of the Convention, or in his absence, the acting Director-General;

(d) ”Officials of the OPCW” means the Director-General and all members of the staff of the Secretariat of the OPCW;

(e) ”State Party” means the State Party to this Agreement;

(f) ”States Parties” means the States Parties to the Convention;

(g) ”Representatives of States Parties” means the accredited heads of delegation of States Parties to the Conference of the States Parties and/or to the Executive Council or the Delegates to other meetings of the OPCW;

(h) ”Experts” means persons who, in their personal capacity, are performing missions authorised by the OPCW, are serving on its organs, or who are, in any way, at its request, consulting with the OPCW;

(i) ”Meetings convened by the OPCW” means any meeting of any of the organs or subsidiary organs of the OPCW, or any international conferences or other gatherings convened by the OPCW;

j) ”omaisuus” tarkoittaa kaikkea OPCW:lle kuuluvaa omaisuutta ja varoja, jotka ovat sen hallussa tai hallinnassa, kun se hoitaa yleissopimuksen mukaisia tehtäviä, sekä kaikkia OPCW:n tuloja;

k) ”OPCW:n arkisto” tarkoittaa kaikkia OPCW:lle tai sen virkamiehelle kuuluvia tai sen hallussa olevia tallenteita, kirjeenvaihtoa, asiakirjoja, muistiinpanoja, atktietoja ja uutisaineistoja, valokuva-, kuva-, video- ja äänitallenteita, jotka liittyvät sen virkatehtäviin, sekä muita aineistoja, joiden pääjohtaja ja sopimusvaltio voivat sopia kuuluvan OPCW:n arkistoon;

l) ”OPCW:n toimitilat” tarkoittaa rakennuksia tai niiden osia, sekä soveltuvin osin niihin liittyviä maa-alueita, joita käytetään OPCW:n toiminnassa, mukaan lukien yleissopimuksen todentamisliitteen II osan 11 kappaleen b kohdassa tarkoitettuja asuinhuoneita ja toimistotiloja.

2 artikla

Oikeushenkilöllisyys

OPCW on oikeushenkilö. Sillä on erityisesti kelpoisuus:

- a) tehdä sopimuksia;
- b) hankkia ja siirtää irtainta ja kiinteää omaisuutta;
- c) panna vireille oikeudenkäyntejä ja toimia niissä.

3 artikla

OPCW:n erioikeudet ja vapaudet

1. OPCW:hen ja sen omaisuuteen, riippumatta siitä missä se sijaitsee ja kenen hallussa se on, ei voida kohdistaa oikeustoimia muutoin kuin yksittäisessä tapauksessa, jos OPCW on nimenomaisesti luopunut koskemattomuudestaan. Tällaisen luopumisen ei kuitenkaan katsota koskevan täytäntöönpanotoimia.

2. OPCW:n toimitilat ovat loukkaamattomat. OPCW:n omaisuuteen, riippumatta siitä missä se sijaitsee ja kenen hallussa se on, ei voida kohdistaa etsintää, menettämistä

(j) ”Property” means all property, assets and funds belonging to the OPCW or held or administered by the OPCW in furtherance of its functions under the Convention and all income of the OPCW;

(k) ”Archives of the OPCW” means all records, correspondence, documents, manuscripts, computer and media data, photographs, films, video and sound recordings belonging to or held by the OPCW or any officials of the OPCW in an official function, and any other material which the Director-General and the State Party may agree shall form part of the archives of the OPCW;

(l) ”Premises of the OPCW” are the buildings or parts of buildings, and the land ancillary thereto if applicable, used for the purposes of the OPCW, including those referred to in Part II, subparagraph 11(b), of the Verification Annex to the Convention.

Article 2

Legal personality

The OPCW shall possess full legal personality. In particular, it shall have the capacity:

- (a) to contract;
- (b) to acquire and dispose of movable and immovable property;
- (c) to institute and act in legal proceedings.

Article 3

Privileges and Immunities of the OPCW

1. The OPCW and its property, wherever located and by whomsoever held, shall enjoy immunity from every form of legal process, except in so far as in any particular case the OPCW has expressly waived its immunity. It is, however, understood that no waiver of immunity shall extend to any measure of execution.

2. The premises of the OPCW shall be inviolable. The property of the OPCW, wherever located and by whomsoever held, shall be immune from search, requisition,

seuraamusta, pakkolunastusta tai muuta sen koskemattomuuteen puuttuvaa toimenpidettä, riippumatta siitä onko kyseessä täytäntöönpanotoimi, hallinnollinen toimi, oikeustoimi tai lainsäädäntötoimi.

3. OPCW:n arkisto on loukkaamaton, riippumatta siitä missä se sijaitsee.

4. Ilman rahoitusvalvontaan, sääntelyyn tai maksuajan pidennyksiin liittyviä rajoituksia:

a) OPCW voi pitää hallussaan varoja, kulta tai mitä tahansa valuuttaa ja käyttää mitä tahansa valuuttatilejä;

b) OPCW voi vapaasti siirtää varojaan, vakuuksiaan, kultaansa ja valuuttojaan sopimusvaltion alueelle tai sen alueelta, tai minkä tahansa muun maan alueelle tai alueelta, taikka sopimusvaltion alueen sisällä, ja voi vaihtaa mitä tahansa hallussaan olevaa valuuttaa muuhun valuuttaan.

5. Käyttäessään tämän artiklan 4 kappaaleen mukaisia oikeuksiaan, OPCW ottaa asianmukaisesti huomioon sopimusvaltion esittämät vaateet siinä määrin kuin ne voidaan panna täytäntöön heikentämättä OPCW:n etuja.

6. OPCW ja sen omaisuus on:

a) vapautettu kaikista välittömistä veroista. OPCW:n ei kuitenkaan katsota voivan hakea vapautusta veroista, jotka ovat tosiasiallisesti pelkästään julkisista palveluista perittäviä maksuja;

b) vapautettu tullimaksuista ja tuontiin tai vientiin kohdistuvista kielloista ja rajoituksista niiltä osin kuin kyse on OPCW:n virkakäyttöön tuomista tai viemistä hyödykkeistä. Tämän katsotaan kuitenkin tarkoittavan sitä, että vapautettuja hyödykkeitä ei myydä sopimusvaltion alueella muutoin kuin sopimusvaltion kanssa sovituin ehdoin;

c) vapautettu vientiin ja tuontiin kohdistuvista maksuista, kielloista ja rajoituksista järjestön julkaisujen osalta.

7. Vaikka OPCW ei pääsääntöisesti vaadi vapautusta valmisteveroista tai irtaimen tai kiinteän omaisuuden myyntiveroista, jotka ovat kauppahinnan osa, sopimusvaltio pyrkii mahdollisuuksien mukaan toteuttamaan asianmukaisia hallinnollisia järjestelyjä tällaisten verojen palauttamiseksi silloin, kun

confiscation, expropriation and any other form of interference, whether by executive, administrative, judicial or legislative action.

3. The archives of the OPCW shall be inviolable, wherever located.

4. Without being restricted by financial controls, regulations or moratoria of any kind:

(a) the OPCW may hold funds, gold or currency of any kind and operate accounts in any currency;

(b) the OPCW may freely transfer its funds, securities, gold and currencies to or from the State Party, to or from any other country, or within the State Party, and may convert any currency held by it into any other currency.

5. The OPCW shall, in exercising its rights under paragraph 4 of this Article, pay due regard to any representations made by the Government of the State Party in so far as it is considered that effect can be given to such representations without detriment to the interests of the OPCW.

6. The OPCW and its property shall be:

(a) exempt from all direct taxes; it is understood, however, that the OPCW will not claim exemption from taxes which are, in fact, no more than charges for public utility services;

(b) exempt from customs duties and prohibitions and restrictions on imports and exports in respect of articles imported or exported by the OPCW for its official use; it is understood, however, that articles imported under such exemption will not be sold in the State Party, except in accordance with conditions agreed upon with the State Party;

(c) exempt from duties and prohibitions and restrictions on imports and exports in respect of its publications.

7. While the OPCW will not, as a general rule, claim exemption from excise duties and from taxes on the sale of movable and immovable property which form part of the price to be paid, nevertheless when the OPCW is making important purchases for official use of property on which such di-

kyse on merkittävistä OPCW:n virkakäyttöön tulevista omaisuushankinnoista, joihin tällaisia veroja kohdistetaan tai voidaan kohdistaa.

4 artikla

Viestintään ja julkaisutoimintaan liittyvät helputukset ja vapautukset

1. Asioissa, jotka liittyvät jakeluun, posti- ja telemaksuihin ja veroihin sekä tiedotusvälineiden julkaisumaksuihin, sopimusvaltio kohtelee OPCW:tä alueellaan järjestön virallisen viestinnän osalta vähintään yhtä suotuisasti kuin se kohtelee muiden valtioiden hallituksia, mukaan lukien niiden diplomaattiset edustustot, siinä määrin kuin tämä on sellaisten kansainvälisten yleissopimusten, määräysten ja järjestelyiden mukaista, joihin sopimusvaltio on sitoutunut.

2. OPCW:n viralliseen kirjeenvaihtoon ja muuhun viralliseen viestintään ei kohdisteta sensuuria.

OPCW:llä on oikeus käyttää koodattuja sanomia ja lähettää ja vastaanottaa kirjeenvaihtoa ja muuta virallista viestintää kuriirin välityksellä tai suljetuissa säkeissä, joilla on samat erioikeudet ja koskemattomuus kuin diplomaattikuriirilla ja –säkeillä.

Tämän kappaleen määräysten ei katsota estävän sopimusvaltiota ja OPCW:tä sopimasta asianmukaisten turvajärjestelyjen toteuttamisesta.

3. Sopimusvaltio tunnustaa OPCW:n oikeuden yleissopimuksen mukaisiin tarkoituksiin liittyvään vapaaseen julkaisu- ja joukkoviestintätoimintaan alueellaan.

4. Kaikki OPCW:lle osoitetut viralliset viestit ja OPCW:n ulospäin lähettämät viralliset viestit ovat loukkaamattomia riippumatta siitä, millä tavalla tai missä muodossa ne on lähetetty. Tämä loukkaamattomuus koskee myös julkaisuja, kuvia ja liikuvaa kuvamateriaalia, videotallenteita, elokuvia, äänitallenteita ja tietokoneohjelmia, ilman tähän luetteloon perustuvia rajoituksia.

ties and taxes have been charged or are chargeable, the State Party will, whenever possible, make appropriate administrative arrangements for the remission or return of the amount of duty or tax.

Article 4

Facilities and Immunities in Respect of Communications and Publications

1. For its official communications the OPCW shall enjoy, in the territory of the State Party and as far as may be compatible with any international conventions, regulations and arrangements to which the State Party adheres, treatment not less favourable than that accorded by the Government of the State Party to any other Government, including the latter's diplomatic mission, in the matter of priorities, rates and taxes for post and telecommunications, and press rates for information to the media.

2. No censorship shall be applied to the official correspondence and other official communications of the OPCW.

The OPCW shall have the right to use codes and to dispatch and receive correspondence and other official communications by courier or in sealed bags, which shall have the same privileges and immunities as diplomatic couriers and bags.

Nothing in this paragraph shall be construed to preclude the adoption of appropriate security precautions to be determined by agreement between the State Party and the OPCW.

3. The State Party recognises the right of the OPCW to publish and broadcast freely within the territory of the State Party for purposes specified in the Convention.

4. All official communications directed to the OPCW and all outward official communications of the OPCW, by whatever means or whatever form transmitted, shall be inviolable. Such inviolability shall extend, without limitation by reason of this enumeration, to publications, still and moving pictures, videos, films, sound recordings and software.

5 artikla

Sopimusvaltioiden edustajat

1. Sopimusvaltioiden edustajilla sekä heidän sijaisillaan, neuvonantajillaan, teknisillä asiantuntijoillaan ja valtuuskuntiensa sihteeillä on OPCW:n koolle kutsumissa kokouksissa, tämän rajoittamatta muita erioikeuksia ja vapauksia, joita heillä mahdollisesti on virkatehtäviensä hoidon ja meno- ja paluumatkan yhteydessä, seuraavat erioikeudet ja vapaudet:

- a) henkilökohtainen koskemattomuus pidätykseltä tai vangitsemiselta;
- b) kaikenlaiseen oikeudenkäyntiin liittyvä koskemattomuus heidän virkatehtäviensä yhteydessä antamiensa suullisten tai kirjallisten lausuntojen tai suorittamiensa toimenpiteiden osalta. Tämä koskemattomuus jatkuu myös silloin, kun kyseinen henkilö ei enää hoida näitä virkatehtäviään;
- c) kaikkien papereiden, asiakirjojen ja virallisen aineiston loukkaamattomuus;
- d) oikeus käyttää koodattuja sanomia ja lähettää tai vastaan ottaa papereita, kirjeenvaihtoa tai virallista aineistoa kuriirin välityksellä tai sinetöidyissä säkeissä;
- e) vapautus omalta osaltaan ja puolisoiltaan osalta maahantulorajoituksista, ulkomaalaisten rekisteröintiä koskevista määräyksistä ja kansallista palvelua koskevista velvoitteista käydessään sopimusvaltion alueella tai kulkiessaan sen kautta virkatehtäviensä hoidon yhteydessä;
- f) samat helpotukset valuutta- tai valutantenvaihtorajoituksista kuin myönnetään vieraiden valtioiden hallitusten edustajille, kun nämä ovat sopimusvaltion alueella väliaikaisissa tehtävissä;
- g) samat vapaudet ja helpotukset henkilökohtaisten matkatavaroidensa osalta kuin myönnetään vastaavassa asemassa oleville diplomaattikunnan jäsenille.

2. Mikäli jokin verotusmuoto perustuu asumiseen, ajanjaksoja, joiden aikana tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitetut henkilöt ovat sopimusvaltion alueella virkatehtäviensä hoidon yhteydessä, ei pidetä asumisjaksoina.

Article 5

Representatives of States Parties

1. Representatives of States Parties, together with alternates, advisers, technical experts and secretaries of their delegations, at meetings convened by the OPCW, shall, without prejudice to any other privileges and immunities which they may enjoy, while exercising their functions and during their journeys to and from the place of the meeting, enjoy the following privileges and immunities:

- (a) immunity from personal arrest or detention;
- (b) immunity from legal process of any kind in respect of words spoken or written and all acts done by them, in their official capacity; such immunity shall continue to be accorded, notwithstanding that the persons concerned may no longer be engaged in the performance of such functions;
- (c) inviolability for all papers, documents and official material;
- (d) the right to use codes and to dispatch or receive papers, correspondence or official material by courier or in sealed bags;
- (e) exemption in respect of themselves and their spouses from immigration restrictions, alien registration or national service obligations while they are visiting or passing through the State Party in the exercise of their functions;

(f) the same facilities with respect to currency or exchange restrictions as are accorded to representatives of foreign governments on temporary official missions;

(g) the same immunities and facilities in respect of their personal baggage as are accorded to members of comparable rank of diplomatic missions.

2. Where the incidence of any form of taxation depends upon residence, periods during which the persons designated in paragraph 1 of this Article may be present in the territory of the State Party for the discharge of their duties shall not be considered as periods of residence.

3. Erioukudet ja vapaudet myönnetään tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitetuille henkilöille sen takaamiseksi, että he voivat hoitaa OPCW:n toimintaan liittyviä tehtäviään riippumattomasti, eikä heidän henkilökohtaisen etunsa vuoksi. Kaikkien näitä erioikeuksia ja vapauksia nauttivien henkilöiden velvollisuutena on noudattaa kaikilta muilta osin sopimusvaltion lakeja ja määräyksiä.

4. Tämän artiklan määräyksiä sovelletaan riippumatta siitä, onko sopimusvaltiolla diplomaattiset suhteet sen valtion kanssa, jonka kansalainen tämän artiklan 1 kappaleessa tarkoitettu henkilö, ja riippumatta siitä myöntääkö kyseinen valtio vastaavat erioikeudet ja vapaudet sopimusvaltion diplomaattikunnan edustajille tai kansalaisille.

5. Tämän artiklan 1 ja 2 kappaleen määräyksiä ei sovelleta sellaiseen henkilöön, joka on sopimusvaltion kansalainen.

6 artikla

OPCW:n virkamiehet

1. Todentamistoimien suorittamisen aikana pääsihteerillä ja sihteeristön henkilökunnalla, mukaan lukien yleissopimuksen todentamisliitteen XI osan 7 ja 8 kappaleessa tarkoitettujen pätevien asiantuntijain kemiallisten aseiden käytön epäilyä koskevassa tutkimuksessa, on yleissopimuksen VIII artiklan 51 kappaleen mukaisesti todentamisliitteen II osan B osaston mukaiset erioikeudet ja vapaudet tai, silloin kun he kulkevat tarkastukseen kuulumattomien sopimusvaltioiden alueen kautta, saman liitteen II osan 12 kappaleessa tarkoitettujen erioikeudet ja vapaudet.

2. Muiden yleissopimuksen tarkoitukseen ja päämäärään liittyvien toimien osalta OPCW:n virkamiehillä on:

a) henkilökohtainen koskemattomuus pidätykseltä tai vangitsemiselta ja heidän henkilökohtaisten matkatavaroidensa takavarikoimiselta;

3. The privileges and immunities are accorded to the persons designated in paragraph 1 of this Article in order to safeguard the independent exercise of their functions in connection with the OPCW and not for the personal benefit of the individuals themselves. It is the duty of all persons enjoying such privileges and immunities to observe in all other respects the laws and regulations of the State Party.

4. The provisions of this Article apply irrespective of whether the State Party maintains or does not maintain diplomatic relations with the State of which the person designated in paragraph 1 of this Article is a national and irrespective of whether the State of which that person is a national grants a similar privilege or immunity to the diplomatic envoys or nationals of the State Party.

5. The provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article are not applicable in relation to a person who is a national of the State Party.

Article 6

Officials of the OPCW

1. During the conduct of verification activities, the Director-General and the staff of the Secretariat, including qualified experts during investigations of alleged use of chemical weapons referred to in Part XI, paragraphs 7 and 8 of the Verification Annex to the Convention, enjoy, in accordance with Article VIII, paragraph 51, of the Convention, the privileges and immunities set forth in Part II, Section B, of the Verification Annex to the Convention or, when transiting the territory of non-inspected States Parties, the privileges and immunities referred to in Part II, paragraph 12, of the same Annex.

2. For other activities related to the object and purpose of the Convention, officials of the OPCW shall:

(a) be immune from personal arrest or detention and from seizure of their personal baggage;

(b) be immune from legal process in res-

b) oikeudenkäyntiin liittyvä koskemattomuus virkatehtäviensä hoidon yhteydessä antamiensa suullisten tai kirjallisten lausuntojen sekä suorittamiensa toimenpiteiden osalta;

c) oikeus kaikkien papereiden, asiakirjojen ja virallisen aineiston loukkaamattomuuteen, jollei yleissopimuksen määräyksestä muuta johdu;

d) oikeus vapautukseen tuloverosta OPCW:n heille maksamien palkkojen ja palkkioiden osalta, edellyttäen kuitenkin, että OPCW:n heille maksamista palkoista ja palkkioista peritään OPCW:n hyväksi tosiasiallinen järjestön sisäinen vero;

e) mikäli OPCW:llä on eläkemaksujärjestelmä entisille virkamiehilleen, tämän artiklan d kohdan määräyksiä ei sovelleta tämän järjestelmän mukaisiin eläkkeisiin.

f) omalta osaltaan ja puolisoidensa osalta vapautus maahantulorajoituksista ja ulkomaalaisten rekisteröintiä koskevista vaatimuksista;

g) omalta osaltaan ja puolisoidensa osalta samat kotiutukseen liittyvät helpotukset kuin vastaavassa asemassa olevilla diplomaattikunnan jäsenillä on kansainvälisissä kriisitilanteissa;

h) samat erioikeudet valuutanvaihtoon liittyviin helpotuksiin kuin vastaavassa asemassa olevilla diplomaattikunnan jäsenillä.

3. OPCW:n virkamiehet on vapautettu kansallista palvelusta koskevista velvoitteista, edellyttäen kuitenkin, että sopimusvaltion kansalaisten osalta tämä vapautus koskee ainoastaan sellaisia OPCW:n virkamiehiä, joiden nimet ovat heidän tehtäviensä johtuen OPCW:n pääsihteerin laatimassa ja sopimusvaltion hyväksymässä luettelossa. Mikäli sopimusvaltio kutsuu muita OPCW:n virkamiehiä suorittamaan kansallista palvelusta, sopimusvaltio myöntää heille OPCW:n pyynnöstä kutsunnoissa tilapäisen lykkäyksen sen pituiseksi ajaksi kuin on tarpeen oleellisen työn keskeytymisen välttämiseksi.

4. Tämän artiklan 1, 2 ja 3 kappaleessa täsmennettyjen erioikeuksien ja vapauksien lisäksi OPCW:n pääsihteerille ja hänen puolisolleen myönnetään sellaiset erioikeu-

pect of words spoken or written and all acts performed by them in their official capacity;

(c) enjoy inviolability for all papers, documents and official material, subject to the provisions of the Convention;

(d) enjoy exemptions from income tax in respect of salaries and emoluments paid to them by the OPCW, provided that an internal effective tax for the benefit of the OPCW on the salaries and emoluments paid to them by the OPCW is applied;

(e) in the event that the OPCW operates a system for the payment of pensions or annuities to former officials, the provisions of subparagraph (d) of this Article shall not apply to such pensions or annuities;

(f) be exempt, together with their spouses, from immigration restrictions and alien registration;

(g) be given, together with their spouses, the same repatriation facilities in time of international crises as officials of comparable rank of diplomatic missions;

(h) be accorded the same privileges in respect of exchange facilities as are accorded to members of comparable rank of diplomatic missions.

3. The officials of the OPCW shall be exempt from national service obligations, provided that, in relation to nationals of the State Party, such exemption shall be confined to officials of the OPCW whose names have, by reason of their duties, been placed upon a list compiled by the Director-General of the OPCW and approved by the State Party. Should other officials of the OPCW be called up for national service by the State Party, the State Party shall, at the request of the OPCW, grant such temporary deferments in the call-up of such officials as may be necessary to avoid interruption in the continuation of essential work.

4. In addition to the privileges and immunities specified in paragraphs 1, 2 and 3 of this Article, the Director-General of the OPCW shall be accorded on behalf of himself and his spouse, the privileges and im-

det ja vapaudet, vapautukset ja helpotukset, jotka kansainvälisen oikeuden mukaisesti myönnetään diplomaattikunnan edustajille ja heidän puolisoilleen. Samat erioikeudet ja vapaudet, vapautukset ja helpotukset myönnetään myös sellaiselle OPCW:n vanhemmalle virkamiehelle, joka toimii pääsihteerin puolesta.

5. Erioikeudet ja vapaudet myönnetään OPCW:n virkamiehille järjestön edun vuoksi eikä heidän henkilökohtaisen etunsa vuoksi. Kaikkien tällaisia erioikeuksia ja vapauksia nauttivien henkilöiden velvollisuutena on noudattaa kaikilta muilta osin sopimusvaltion lakeja ja määräyksiä. OPCW:llä on oikeus ja velvollisuus luopua OPCW:n virkamiehen koskemattomuudesta sellaisessa tapauksessa, jossa koskemattomuus järjestön mielestä haittaisi lainkäyttöä ja siitä voidaan luopua haittaamatta OPCW:n etuja.

6. OPCW toimii aina yhteistyössä sopimusvaltion toimivaltaisten viranomaisten kanssa helpottaakseen lainkäyttöä, ja varmistaa kansallisten lakien ja määräyksiensä noudattamisen ja ehkäisee tässä artiklassa mainittujen erioikeuksien ja vapauksien väärinkäyttöä.

7 artikla

Asiantuntijat

1. Asiantuntijoille myönnetään seuraavat erioikeudet ja vapaudet siinä määrin kuin ne ovat tarpeen heidän tehtäviensä hoitamiseksi tehokkaasti, myös näihin tehtäviin liittyvien matkojen aikana:

a) henkilökohtainen koskemattomuus pidätykseltä tai vangitsemiselta ja heidän henkilökohtaisten matkatavaroidensa takavarikoimiselta;

b) oikeudenkäyntiin liittyvä koskemattomuus virkatehtäviensä hoidon yhteydessä antamiensa suullisten tai kirjallisten lausuntojen sekä suorittamiensa toimenpiteiden osalta. Tämä koskemattomuus jatkuu myös silloin, kun kyseinen henkilö ei enää hoida virkatehtäviä OPCW:lle;

munities, exemptions and facilities accorded to diplomatic agents on behalf of themselves and their spouses, in accordance with international law. The same privileges and immunities, exemptions and facilities shall also be accorded to a senior official of the OPCW acting on behalf of the Director General.

5. Privileges and immunities are granted to officials of the OPCW in the interests of the OPCW, and not for the personal benefit of the individuals themselves. It is the duty of all persons enjoying such privileges and immunities to observe in all other respects the laws and regulations of the State Party. The OPCW shall have the right and the duty to waive the immunity of any official of the OPCW in any case where, in its opinion, the immunity would impede the course of justice and can be waived without prejudice to the interests of the OPCW.

6. The OPCW shall cooperate at all times with the appropriate authorities of the State Party to facilitate the proper administration of justice, and shall secure the observance of local laws and regulations and prevent the occurrence of any abuse in connection with the privileges, immunities and facilities mentioned in this Article.

Article 7

Experts

1. Experts shall be accorded the following privileges and immunities so far as is necessary for the effective exercise of their functions, including the time spent on journeys in connection with such functions.

(a) immunity from personal arrest or detention and from seizure of their personal baggage;

(b) in respect of words spoken or written or acts done by them in the performance of their official functions, immunity from legal process of every kind, such immunity to continue notwithstanding that the persons concerned are no longer performing official functions for the OPCW;

(c) inviolability for all papers, documents

c) oikeus kaikkien papereiden, asiakirjojen ja virallisen aineiston loukkaamattomuuteen;

d) oikeus käyttää viestinnässään OPCW:n kanssa koodattuja sanomia ja lähettää tai vastaanottaa papereita tai kirjeenvaihtoa kuriirin välityksellä tai sinetöidyissä säkeissä;

e) samat helpotukset valuutta- tai valuuttanvaihtorajoituksista kuin myönnetään vieraiden valtioiden hallitusten edustajille, kun nämä ovat sopimusvaltion alueella väliaikaisissa tehtävissä;

f) samat vapaudet ja helpotukset henkilökohtaisten matkatavaroidensa osalta kuin myönnetään vastaavassa asemassa oleville diplomaattikunnan jäsenille.

2. Erioikeudet ja vapaudet myönnetään asiantuntijoille OPCW:n edun vuoksi eikä heidän henkilökohtaisen etunsa vuoksi. Kaikkien tällaisia erioikeuksia ja vapauksia nauttivien henkilöiden velvollisuutena on noudattaa kaikilta muilta osin sopimusvaltion lakeja ja määräyksiä. OPCW:llä on oikeus ja velvollisuus luopua asiantuntijan koskemattomuudesta sellaisessa tapauksessa, jossa koskemattomuus järjestön mielestä häittäisi lainkäyttöä ja siitä voidaan luopua häittäamatta OPCW:n etuja.

8 artikla

Erioikeuden väärinkäyttö

1. Jos sopimusvaltio katsoo, että tähän sopimukseen perustuvaa erioikeutta tai vapautta on käytetty väärin, sopimusvaltio ja OPCW neuvottelevat keskenään ratkaistakseen onko kyseessä väärinkäyttötapaus, ja pyrkivät sellaisessa tapauksessa varmistamaan, että väärinkäyttö ei toistu. Mikäli neuvotteluissa ei saavuteta sopimusvaltiota ja OPCW:tä tyydyttävää ratkaisua, kysymys siitä, onko kyseessä erioikeuden tai vapauden väärinkäyttötapaus, ratkaistaan 10 artiklan mukaista menettelyä noudattaen.

2. Sopimusvaltion alueviranomaiset eivät vaadi 6 ja 7 artiklassa mainittuihin ryhmiin kuuluvia henkilöitä poistumaan sopimusvaltion alueelta heidän virka-asemassaan suorittamiensa toimien perusteella. Mikäli

and official material;

(d) for the purposes of their communications with the OPCW, the right to use codes and to receive papers or correspondence by courier or in sealed bags;

(e) the same facilities in respect of currency and exchange restrictions as are accorded to representatives of foreign Governments on temporary official missions;

(f) the same immunities and facilities in respect of their personal baggage as are accorded to members of comparable rank of diplomatic missions.

2. The privileges and immunities are accorded to experts in the interests of the OPCW and not for the personal benefit of the individuals themselves. It is the duty of all persons enjoying such privileges and immunities to observe in all other respects the laws and regulations of the State Party. The OPCW shall have the right and the duty to waive the immunity of any expert in any case where, in its opinion, the immunity would impede the course of justice and can be waived without prejudice to the interests of the OPCW.

Article 8

Abuse of Privilege

1. If the State Party considers that there has been an abuse of a privilege or immunity conferred by this Agreement, consultations shall be held between the State Party and the OPCW to determine whether any such abuse has occurred and, if so, to attempt to ensure that no repetition occurs. If such consultations fail to achieve a result satisfactory to the State Party and the OPCW, the question whether an abuse of a privilege or immunity has occurred shall be settled by a procedure in accordance with Article 10.

2. Persons included in one of the categories under Articles 6 and 7 shall not be required by the territorial authorities to leave the territory of the State Party on account of any activities by them in their official capacity. In the case, however, of abuse of privi-

tällainen henkilö on kuitenkin syyllistynyt erioikeuksien väärinkäyttöön virkatehtäviensä ulkopuolisessa toiminnassa, sopimusvaltion hallitus voi vaatia tällaista henkilöä poistumaan, edellyttäen kuitenkin, että viranomaisen on antanut poistumismääräyksen sopimusvaltion ulkoasiainministerin hyväksynnästä. Hyväksyntä määräykselle annetaan vasta, kun OPCW:n pääjohtajan kanssa on neuvoteltu. Mikäli kyseistä henkilöä vastaan ryhdytään karkotusmenettelyyn, OPCW:n pääjohtajalla on oikeus esiintyä tällaisessa menettelyssä sen henkilön puolesta, jota vastaan menettelyyn on ryhdytty.

9 artikla

Matkustusasiakirjat ja viisumit

1. Sopimusvaltio tunnustaa ja hyväksyy Yhdistyneiden Kansakuntien kauttakululuvat, jotka on myönnetty OPCW:n virkamiehille erityisten OPCW-järjestelyjen mukaisesti heidän yleissopimuksen mukaisten tehtäviensä hoitamista varten. Pääsihteeri ilmoittaa sopimusvaltiolle asiaa koskevista OPCW-järjestelystä

2. Sopimusvaltio ryhtyy kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin helpottaakseen virka-asemassaan matkustavien, 5, 6 ja 7 artiklassa mainittuihin ryhmiin kuuluvien henkilöiden maahantuloa ja oleskelua alueellaan, eikä aseta heidän maasta poistumiselleen esteitä, heidän kansallisuudestaan riippumatta, sekä varmistaa, ettei heidän kauttakululle viranhoito- tai toimipaikasta siirtymisen yhteydessä aseteta esteitä, ja myöntää heille tarvittavan suojelun kauttakulun aikana.

3. Mikäli 5, 6 ja 7 artiklassa mainittuihin ryhmiin kuuluvilta henkilöiltä vaaditaan viisumi tai kauttakuluviiisumi, viisumihakemukset käsitellään mahdollisimman nopeasti heidän virkatehtäviensä tehokkaan hoitamisen mahdollistamiseksi, mikäli hakemuksen mukana on selvitys siitä, että kyseinen henkilö matkustaa virka-asemassaan. Lisäksi näille henkilöille myönnetään nopean matkustamisen edellyttämät helpotukset.

4. Pääjohtajalle, varapääjohtajalle ja muille OPCW:n virkamiehille, jotka matkusta-

leges committed by any such person in activities outside official functions, the person may be required to leave by the Government of the State Party, provided that the order to leave the country has been issued by the territorial authorities with the approval of the Foreign Minister of the State Party. Such approval shall be given only in consultation with the Director-General of the OPCW. If expulsion proceedings are taken against the person, the Director-General of the OPCW shall have the right to appear in such proceedings on behalf of the person against whom they are instituted.

Article 9

Travel Documents and Visas

1. The State Party shall recognise and accept as valid the United Nations laissez-passer issued to the officials of the OPCW, in accordance with special OPCW arrangements, for the purpose of carrying out their tasks related to the Convention. The Director General shall notify the State Party of the relevant OPCW arrangements.

2. The State Party shall take all necessary measures to facilitate the entry into and sojourn in its territory and shall place no impediment in the way of the departure from its territory of the persons included in one of the categories under Articles 5, 6 and 7 above, travelling in their official capacity, whatever their nationality, and shall ensure that no impediment is placed in the way of their transit to or from the place of their official duty or business and shall afford them any necessary protection in transit.

3. Applications for visas and transit visas, where required, from persons included in one of the categories under Articles 5, 6 and 7, when accompanied by a certificate that they are travelling in their official capacity, shall be dealt with as speedily as possible to allow those persons to effectively discharge their functions. In addition, such persons shall be granted facilities for speedy travel.

4. The Director-General, the Deputy Director(s)-General and other officials of the OPCW, travelling in their official capacity,

vat virka-asemassaan, myönnetään samat matkustushelpotukset kuin vastaavassa asemassa oleville diplomaattikunnan jäsenille.

5. Todentamistoimien suorittamista varten viisumit myönnetään yleissopimuksen todentamisliitteen II osan B osaston 10 kappaleen mukaisesti.

10 artikla

Riitojen ratkaisu

1. OPCW huolehtii tarkoituksenmukaisista riitojenratkaisumenettelyistä seuraavia riitoja varten:

a) yksityisoikeudellisista sopimuksista johtuvat riidat tai muut yksityisoikeuden alaan kuuluvat riidat, joiden osapuolena OPCW on;

b) riidat, jotka liittyvät sellaiseen OPCW:n virkamieheen, joka virka-asemansa perusteella nauttii koskemattomuutta, mikäli koskemattomuudesta ei ole luovuttu tämän sopimuksen 6 artiklan 5 kappaleen tai 7 artiklan 2 kappaleen mukaisesti.

2. Tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista koskevat riidat, joita ei ole ratkaistu sovinnollisesti, saatetaan kolmen välimiehen muodostaman välimiesoikeuden ratkaistavaksi lopullisesti. Kumpikin riidan osapuoli nimittää yhden välimiehen. Nämä kaksi välimiestä valitsevat kolmannen välimiehen, joka toimii välimiesoikeuden puheenjohtajana.

3. Jos jompikumpi riidan osapuolista jättää välimiehen nimittämättä, eikä ole ryhtynyt toimenpiteisiin nimityksen suorittamiseksi kahden kuukauden kuluessa siitä, kun toinen osapuoli on sitä pyytänyt, tämä toinen osapuoli voi pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen presidenttiä tekemään nimityksen.

4. Mikäli kaksi ensin nimitettyä välimiestä eivät pääse sopimukseen kolmannen välimiehen nimittämisestä kahden kuukauden kuluessa omasta nimittämisestään, kumpi tahansa riidan osapuoli voi pyytää Kansainvälisen tuomioistuimen presidenttiä tekemään nimityksen.

shall be granted the same facilities for travel as are accorded to members of comparable rank in diplomatic missions.

5. For the conduct of verification activities visas are issued in accordance with paragraph 10 of Part II, Section B, of the Verification Annex to the Convention.

Article 10

Settlement of Disputes

1. The OPCW shall make provision for appropriate modes of settlement of:

(a) disputes arising out of contracts or other disputes of a private law character to which the OPCW is a party;

(b) disputes involving any official of the OPCW or expert who, by reason of his official position, enjoys immunity, if such immunity has not been waived in accordance with Article 6, paragraph 5, or Article 7, paragraph 2, of this Agreement.

2. Any dispute concerning the interpretation or application of this Agreement, which is not settled amicably, shall be referred for final decision to a tribunal of three arbitrators, at the request of either party to the dispute. Each party shall appoint one arbitrator. The third, who shall be chairman of the tribunal, is to be chosen by the first two arbitrators.

3. If one of the parties fails to appoint an arbitrator and has not taken steps to do so within two months following a request from the other party to make such an appointment, the other party may request the President of the International Court of Justice to make such an appointment.

4. Should the first two arbitrators fail to agree upon the third within two months following their appointment, either party may request the President of the International Court of Justice to make such appointment.

5. The tribunal shall conduct its procee-

5. Välimiesoikeus käsittelee riidan tämän sopimuksen voimaantulopäivänä voimassa olevien Pysyvän välitystuomioistuimen kansainvälisiä järjestöjen ja valtioiden välistä riitoja koskevien valinnaisten välimiesmenettelysääntöjen mukaisesti.

6. Välimiesoikeus tekee päätöksensä äänen enemmistöllä. Päätös on lopullinen ja sitoo riidan osapuolia.

11 artikla

Sopimuksen tulkinta

1. Tämän sopimuksen määräyksiä tulkitaan niiden tehtävien mukaisesti, jotka yleissopimuksessa annetaan OPCW:lle.

2. Tämän sopimuksen määräykset eivät millään tavalla rajoita yleissopimuksen todentamisliitteen II osan B osastossa tarkastusryhmän jäsenille myönnettyjä erioikeuksia ja vapauksia eikä yleissopimuksen VIII artiklan 51 kappaleessa OPCW:n pääjohtajalle ja sihteeristölle myönnettyjä erioikeuksia ja vapauksia. Tämän sopimuksen määräysten ei katsota poikkeavan yleissopimuksen määräyksistä eikä oikeuksista tai velvoitteista, joita OPCW:lla voi muuten olla tai joita se voi hankkia tai saada.

12 artikla

Loppumääräykset

1. Tämä sopimus tulee voimaan kolmantenkymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona sopimusvaltio on tallettanut hyväksymiskirjansa pääjohtajan huostaan. Tämän sopimuksen voimaantulon jälkeen sopimusvaltion katsotaan voivan lainsäädäntönsä mukaisesti panna tämän sopimuksen määräykset täytäntöön.

2. Tämä sopimus on voimassa niin kauan kuin sopimusvaltio on yleissopimuksen sopimusvaltio.

3. OPCW ja sopimusvaltio voivat tehdä keskenään tarvittavia täydentäviä sopimuksia.

dings in accordance with the Permanent Court of Arbitration Optional Rules for Arbitration Involving International Organisations and States, as in force on the date of entry into force of this Agreement.

6. The tribunal shall reach its decision by a majority of votes. Such decision shall be final and binding on the parties to the dispute.

Article 11

Interpretation

1. The provisions of this Agreement shall be interpreted in the light of the functions which the Convention entrusts to the OPCW.

2. The provisions of this Agreement shall in no way limit or prejudice the privileges and immunities accorded to members of the inspection team in Part II, Section B, of the Verification Annex to the Convention or the privileges and immunities accorded to the Director-General and the staff of the Secretariat of the OPCW in Article VIII, paragraph 51, of the Convention. The provisions of this Agreement shall not themselves operate so as to abrogate, or derogate from, any provisions of the Convention or any rights or obligations which the OPCW may otherwise have, acquire or assume.

Article 12

Final Provisions

1. This Agreement shall enter into force on the thirtieth day following the date of deposit with the Director-General of an instrument of acceptance of the State Party. It is understood that, after the entry into force of this Agreement, the State Party will be in a position under its own law to give effect to the terms of this Agreement.

2. This Agreement shall continue to be in force for so long as the State Party remains a State Party to the Convention.

3. The OPCW and the State Party may enter into such supplemental agreements as may be necessary.

4. Consultations with respect to amend-

4. Tämän sopimuksen muuttamista koskeviin neuvotteluihin ryhdytään OPCW:n tai sopimusvaltion pyynnöstä. Sopimuksen muutoksista sovitaan yhteisesti OPCW:n ja sopimusvaltion välillä tehtävällä sopimuksella.

Tämän vakuudeksi allekirjoittaneet, siihen asianmukaisesti valtuutettuina, ovat allekirjoittaneet tämän sopimuksen.

Tehty Haagissa 10 päivänä helmikuuta 2003 kahtena englanninkielisenä kappaleena.

Suomen tasavallan hallituksen puolesta

Kemiallisten aseiden
kieltojärjestön puolesta

ment of this Agreement shall be entered into at the request of the OPCW or the State Party. Any such amendment shall be by mutual consent expressed in an agreement concluded by the OPCW and the State Party.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Agreement.

Done in The Hague in duplicate on 10 February 2003, in the English language

For the Government of the Republic of Finland,

For the Organisation for the Prohibition of Chemical Weapons,